

Den okända
folkhögskolan

sid 4

Möte med
Malena Ernman

sid 6-9

Kreativ
skolmiljö

sid 12-16

Kultur

Nr 6 December 2000

SMÖCKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

• Integrering
i Luleå

sid 20-21

• Festivalen
i Hultsfred

sid 22-23

• Ung musiker
på väg

sid 27

Top down och bottom up

Är det en allt mer allmän önskan baserad på insikter, eller är det ett resultat av en nötningsprocess att jag upplever allt större acceptans för samverkansbegreppet i skolan?

Redan i de första rekommendationerna om kommunala musikskolor från 1976 tas det för givet att samverkan med grundskolan ska fungera som en naturlig del av verksamheten. Senare har det förnigen haglat av liknande viljeyttringar i de flesta styrdokument kring skola och kultur.

I många kommuner har också en viss samverkan mellan skolformerna förekommit genom åren - sällan utifrån ett nationellt styrdokument - utan snarare utifrån ett upplevt behov.

Är vi på väg mot ett möte mellan viljan från de nationella krafterna och ett upplevt behov från vardagsaktörerna när det gäller kultur och skola?

Det är frågan.

Med fingret i luften och fokus på frågan, går det att se en del tecken på att en rörelse är igång.

Inte mindre än 90 skolor från 45 kommuner skickade in en intresseanmälan till SMoK om det nationella uppdraget, Kreativ Skolmiljö - som just handlar om att pröva vägar till samverkan mellan musik/kulturskola och grundskola.

Många efterfrågar tips på goda exempel att studera. Vi ser all oftare exempel på samgående mellan barnkulturcentra och kulturskolor, och en allt högre och livligare diskussion på alltför seminarier i ämnet samverkan.

Och på tal om det:

Seminarier i Luleå kring kultur för lust och lärande, härom veckan, kändes som ett enda stort väckelsemöte. Inte som ett yrvaket uppvaknande - istället som en utdragen söndagsmorgon med kaffe på säng. Som jag upplever det; en sorts bekräftelse på resultatet efter en lång arbetsvecka.

Till Luleåseminariet hade beslutsfattare samlats; politiker, förvaltningschefer och statstjänstemän som för ett ögonblick talade samma språk som rektorer och pedagoger.

Jag kan ha fel - det har jag haft förr - men funderar ändå om det som händer i Luleå är ett tecken till ytterligare förståelse kring vad det kan betyda för barn, unga och skolan, när vi vuxna lär oss mer av och om varandra och våra olika kompetenser.

Vilka möjligheter kan vi inte ana runt hörnet i mötet mellan top down och bottom up, när vi funnit ett gemensamt språk.

God Jul!

STEFAN ANDERSSON

INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....	2	Som Max ser det.....	10	Minirapporter.....	19
Kort från SMoK.....	3	Konst och lust i skolan.....	12	En spännande mix.....	20-21
I England ja, ja.....	4	Ljus idé i Ljusdal.....	14	VD i upplevelseindustri.....	22
En modern operaprimadonna..	6-9	Smockan följer upp.....	17	Kulturnytt.....	26
Diagnos tinnitus.....	10	Från Luleå i norr.....	18	Porträttet.....	28

KULTURSMOCKAN

CEWE-FÖRLAGET
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE

Stefan Andersson
0660-825 22

stefan.ason@telia.com

REDAKTÖR

Ulf Eklund
0660-29 91 17
ulf.eklund@faceit.se

PROJEKTLEDARE

Jan Dylicki
0660-26 61 05
jan.dylicki@cewe.se

GRAFISK FORMGIVNING

Johnny Altelind
0660-26 61 31
johnny.altelind@cewe.se

REPRO

PRODUKTION

TRYCK

CEWE-Förlaget/Daus, Bjästa

MEDVERKANDE

I DETTA NUMMER

Per Sjöberg
Daniel Hellström
Jonas Andersson
Christer Olsson
Max Thoursie
Håkan Sandb
Olof Wigren

SMoK
Sveriges Musik- och Kulturskolor

Kultursmockan utges av samrådsorganet för Sveriges musik- och kulturskolor, SMoK

Kultursmockan nästa nummer: v. 7. Manusstopp för annonser: 31 januari.

Tipsa Smockan!

Tel: 0660-29 91 17
070-643 93 31
Ulf Eklund

Kreativ Skolmiljö-projektet är igång!

– Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK –

I've got a dream.

Jag har en dröm att människor, vuxna som barn, skall kunna leva tillsammans i skolan och i samhället, med respekt för varandra, empati och i glädje.

Jag har en dröm om att konsten, musiken-dansen-teatern-bilden skall få dela

med sig till många fler av den kraft den besitter.

Jag har en dröm att vi, kulturarbetare-kulturpedagoger och skolan skall komma varandra så nära att vi förstår varandra och ser att vi tillsammans kan flytta på berg.

Jag har en dröm att Kreativ Skolmiljö-projektet skall visa sig vara en tändande gnista på den resa som skall leda till en mer kreativ och KONSTigare skola.

I de kommentarer som finns kring de nya kursplanerna kunde jag läsa följande kring musikämnet:

"Ämnets relation till och beröringspunkter med andra ämnen i skolan och dess betydelse för att förverkliga läroplanens övergripande mål har lyfts fram. Ämnet utgör en stor potential i befrämjandet av mental hälsa, logisk/matematisk förståelse, social kompetens och kommunikationsförmåga. I musikämnet utvecklas egenskaper som ledarskap, ansvarstagande, samarbetsförmåga och kreativt tänkande. Kunskaper som bedöms viktiga för framtidens yrkesliv. Det är

också verifierat att musikaliska aktiviteter kan höja barns och ungdomars kapacitet i andra ämnen."

Musiken och konsten har därmed fått en stärkt position. Konsten beskrivs ju här som den plattform på vilken andra fackämnena vilar. Det kreativa tänkandet, ansvarstagandet, social kompetens är exempel på kunskaper som starkt kan bäras fram av musik och konstämnen.

Kunskapsbegreppet har kompletterats.

När jag gick i skolan var musiken/bilden väldigt mycket av prestationskrav.

En av mina stora mardrömmar från skoltiden var när jag skulle sjunga upp för ett betyg i musik. Fröken, en tramporgel och så jag! En fruktansvärd situation som jag inte önskar ens min värste fiende.

Är det nå'n som känner igen sig i att musik/konst tyvärr är starkt förknippat med prestation, darriga ben och en andning som åker upp i halsen? Hur många klarar att på familjens födelsedagsfest ställa sig upp och sjunga en sång utan att hjärnan direkt kontrarar med att - du kan inte...du är omusikalisk!

Nu är vi på väg in i ett nytt projekt som istället för darriga ben skall lyfta fram musiken, dansen, teatern och bilden som en vän och en tillgång för barnen och alla andra på skolan.

Projektet, som drivs av SMoK på uppdrag av regeringen inom ramen för det nationella uppdraget i musik, har som syfte att bidra till att forma en KONSTigare skola. En skola där konsten blir en tillgång i kreativa läroprocesser och i skolans miljö.

Svårt med rekrytering

Idag diskuteras på flera håll det bristande intresset för blåsinstrument. Många skolor har svårt att rekrytera elever. Även musikhandeln har märkt av samma trend.

Frageställningen, varför vill allt färre börja med blåsinstrument, aktualiserar också en annan fråga:

Hur vet vi att färre elever anmäler sig till dessa instrument? Svar: Det vet vi inte. Vi tror det är så.

Anledningen att vi inte vet det är att det inte förs någon nationell statistik på området. Vi är en av Sveriges absolut största kultursatsningar - men vi vet väldigt lite om oss själva. Var och en av oss har en bild av sin egen skola, och i de flesta fall några kollegors, resten är hypoteser och antaganden byggda på vad vi smakat om runt fikar på någon konferens. Inget fel i det men visst måste vi till en början ha en ordentlig kunskap om vad som händer inom våra skolor? Hur skall vi annars möta dåliga trender och ta tillvara de goda exemplen?

Hur skall vi annars kunna ställa rätt typ av frågor till oss själva och forskare? Vi behöver en nationell statistik värd namnet.

Dessa tankar har funnits länge inom SMoK. Vi har haft sporadiska kontakter med högskolorna och diskuterat en samverkan mellan fältet och forskningen. Glädjande nog dök det för ett tag sedan upp en hjälpsam hand. Utvecklingscentrum för Barn- och Ungdomskultur i Växjö ville samla oss, några musikhögskolor, Danshögskolan, Kommunförbundet, Statens Kulturråd, Rikskonserter och Stiftelsen Framtidens Kultur för en första diskussion. Den har nu ägt rum och gav verkligen mersmak!

Vi var alla överens om att vi i vart fall vet en sak om framtiden. Den vet vi inte särskilt mycket om. Christer Wiklund, från Piteå, citerade den svenske professorn i Danmark, Lars Dencik, som sagt: "Den som inte är förvirrad idag är helt enkelt dåligt informerad!"

Forskning, lärarutbildning och utveckling på fältet behöver varandra. Musiklärarexamen försvinner till hösten. Snart kan studenten välja att komponera sin egen utbildning i psykologi, teoretisk fysik och dans. Varför skulle en Kulturskola anställa en "lärare" före en spännande film med "bara" 40 poäng i didaktik? Hur ser vi på Kulturskolans rum rent scenografiskt? Är det en lockande inlärningsmiljö? Om jag vill jobba på egen hand - kan jag vända mig till Kulturskolan då också? Var finns det globala klassrummet? Hur blir vi trygga mitt i ottryggheten?

Skall vi komma vidare i denna förvirringens tillstånd, som också är möjligheternas tillstånd, gäller det att vi på musik- och kulturskolorna får hjälp av forskare att dokumentera och problematisera vad vi håller på med. Det vill vi alla. Frågan är bara hur vi och högskolorna får fram resurserna till detta?

Håkan Sandh
hakan.sandh@swipnet.se

Smockan lägger kulturpuzzel

- medlemmar i SMoK
- Senast anslutna medlemmar!
- Kommuner som saknar musik/kulturskola

STOR-GÖTEBORG

STOR-STOCKHOLM

STOR-MALMÖ

Antalet medlemmar i SMoK har ökat till att i dag omfatta 215 kommuner. Nya kommuner är Mjölby, Finspång och Borås. Gå med och lägg din bit till kartan. För ett starkare kultursverige!

Swedish Folk High School

-Av Ulf Eklund-

I Brighton finns en svensk folkhögskola.

Det hade du ingen aning om, va?

Den är till och med den enda i sitt slag.

- Det finns naturligtvis enstaka kurser på annat håll, men det är bara vi som kan erbjuda fasta enheter, säger rektor, och tillika jazzmusikern Kjell Berglund.

En svensk folkhögskola i England - det är knappast känt för den breda allmänheten, trots att skolan har en ganska lång tradition. Närmare bestämt sedan 1968.

- Det är egentligen ganska märkligt med tanke på att vi bedrivit verksamhet så länge. Det främsta anledningen till det är nog att närmare 80 procent av vår rekrytering sker via tidigare elever, fortsätter Kjell Berglund som varit skolan trogen sedan 1972.

Folkhögskolan ligger i Brighton på Englands sydkust - en stor stad med 260 000 invånare, många skolor och bland annat två universitet. Den vackra skolbyggnaden, i viktoriansk stil från slutet av 1800-talet, ligger i Portslade-by-Sea, cirka sju kilometer från centrum.

Skolan - Loxdale - är omgiven av en stor park och påståendet att eleverna får bedriva studier i en vacker miljö är absolut ingen överdrift. Det är bara att titta på bilden här nedan så inser du snabbt vilken miljö

som skolans lärare och elever verkar i. Men det handlar alltså om en svensk folkhögskola i ordets rätta bemärkelse. Samtliga elever är svenskar och rekryteringen till kurserna sker uteslutande från Sverige.

EN UNIK STÄLLNING

- Vår moderskola är Braheskolan - Visingsö folkhögskola och huvudman är Folkuniversitetet, Kursverksamheten vid Stockholms universitet, berättar Kjell Berglund.

Folkuniversitetet är en folkbildnings och vuxenutbildningsorganisation och ett av Sveriges elva godkända studieförbund som i sin tur är en förening av fem stiftelser: Kursverksamheterna vid de fem universiteten i Stockholm, Uppsala, Lund, Göteborg och Umeå. Samtliga verkar sedan 1990 under det gemensamma namnet Folkuniversitetet och är politiskt, fackligt och religiöst obundna.

Braheskolan är den enda av landets folkhögskolor som har egna skolor i utlandet. Förutom i England bedriver skolan utbildning på orter i Spanien, Ryssland, Tyskland och Frankrike. Kurserna omfattar språkundervisning, specialkurser samt en aktivitetsvecka. Specialkursernas innehåll varierar från termin till termin, men musik- och dramautbildningar är vanligt förekommande.

Är det här ett bra alternativ för en elev som exempelvis inte kommer in på musikhögskolan?

- Ja, jag tycker faktiskt det. Själva utbildningen sker på ganska låg nivå, men språkkunskaperna får sig en rejäl kick i rätt riktning, vilket gör att man utvecklas som människa. Och vi får ju inte glömma bort att England har ett enormt musikliv som innebär massor av möjligheter för den som är intresserad.

ENGELSKT VARDAGSLIV

Som rektor har Kjell Berglund främst administrativa sysslor, men han hinner även med att undervisa cirka tolv timmar i veckan. Folkhögskolan rymmer närmare 100 elever per termin, kurslängderna varierar och majoriteten av eleverna bor inakkommoderade hos engelska familjer.

Genom att bo i familj får eleven bra inblick i engelskt vardagsliv och möjligheter att träna språkkunskaperna i vardagssituationer.

- Att jag vågade ta chansen att studera i England är det bästa jag någonsin gjort, säger Therese Svensson som tog ett sabbatsår från sina ingenjörstudier. Utbildningen gav mig så mycket mer än bara språket. Jag har skaffat mig kunskaper och erfarenheter som jag kommer att bära med mig genom hela livet.

*Malena Ernman är en av Europas bästa operasångerskor. Hon gör succé på operascener i Paris, Bryssel och Berlin. Här ser vi henne bakom kulisserna på Operan i Stockholm.
Foto: Björn Abelin.*

-Av Christer Olsson-

Malenas DOLDA talanger

Den 29-åriga operasångerskan Malena Ernman slår hårt.

Hon slår publikrekord i Europas operahus, hon slår män på käften och hon slår operakritikerna med häpnad.

Men det finns gränser. Att göra en konsert med den finska violinisten och Playboyutövket Linda Lampenius blev för mycket.

Jodå, hon kan jodda också. Men det får bli lite diskret. För till och med här uppe på Seegrube, 1500 meter över Innsbrucks medeltida stadskärna, vet de flesta vem hon är.

För egentligen är Malena Ernman operasångerska, en 180 cm lång, blond, vältränad valkyria på segerrikt härnadståg i Europa, en världsklingande mezzosopran i Anne-Marie von Otters röstspår. Kvällen innan har hon - i pipskägg och mustasch - gjort succé med kulsprutesnabba, bejublade tonkaskader i "Griselda".

Men Malena är så långt från den stillastående, korpulenta damen i vikingahjälm som man kan komma. Hon är elitgymnast, slår enhandsvolter, hjular, rappar, dansar breakdance och gör armhävningar på scenen, lika gärna som hon sjunger en innerlig, lyrisk kärleksaria. En berusande cocktail av Pippi Långstrumps utstrålning och Modesty Blaises figur. (eller "berusande blandning av Pippi Långstrump och Modesty Blaise" - jag kan inte bestämma mig!)

Efter föreställningen var det premiärfest med vin, buffé och festpigga österrikare i anrika Hofburgkeller. Malena och kompiserna, sopranen Miah Persson ("det blonda, svenska radarparet"), som är med i samma föreställning, är för en gångs skull spelfria dan efter och kan släppa loss, prata, skratta och kosta på sig några glas vin.

Vid tretiden på morgonen ser jag Malena försvinna i en bil till nattklubben med det passande namnet Babylon samtidigt som hon försöker övertyga mig om att vi ska hinna ta linbanan upp till toppen innan jag åker nästa dag.

MÅNGA FINA ANBUD

Kvällen innan premiären på Scarlatti

1600-talsopera "Griselda" sitter vi på en restaurang i Innsbrucks gamla stad och äter bergforell och Tyroler Rostbraten. Jag försöker få en bild av var Malena Ernman, 29, egentligen befinner sig i sin karriär.

- På tröskeln till avrundningen, säger hon och skrattar gott. Nå, jag har fått mycket fina anbud på sista tiden, så folk måste ha pratat om mig i Europa. Men jag har bara varit ute i knappt två år... Jag tycker jag kan jobbet någorlunda bra. Jag vet vad det finns för fördelar och nackdelar. Jag har lärt mig mycket och jag vet vad jag ska undvika - och vad jag saknar.

Det är dags
att ta reda på vilka som är
mina riktiga vänner

Hon gör en konstupaus.

- Mig själv. Att jag inte vågar gå ut och ha trevligt. Det här är jättetrevligt, och det hade varit ännu trevligare om jag inte hade haft premiär i morgon, med höga förväntningar, ännu högre förväntningar och... döden (skratt). Jag vill ha semester nu. Hur mycket jag än vänjer mig vid det här yrket kan jag aldrig gå till sängs före en viktig föreställning utan att fråga mig, varför gör jag det här?

Malena ler blekt.

- Jag längtar efter att lugna ner mig, gå ner i varv. Det är många som känner en, men...en dag satt jag och funderade på vilka som skulle ordna min möhippa när jag gifter mig - och jag kom inte på en enda. Då kände jag att nu är dags att ta reda på

vilka som är mina riktiga vänner.

Hon tittar långt efter vinflaskan på bordet.

- Det är så gott med vitt vin...varför får jag inte dricka...när jag slutat sjunga ska jag dricka vin varenda dag...och röka cigarr...

Malena är mezzo-sopran, precis som en annan av våra världsstjärnor Anne-Sofie von Otter, och hon hymlar inte med vad hon gör bäst.

- Jag kör mina specialiteter. Sjunger snabbt och gör pojkroller. Jag tycker om att göra mig till. Jag är fortfarande en liten barnunge som tycker om att apa sig, långt långt inne.

Efter succén som den blonde, kortklippte, kokaindrogade och vilt hängande Nero i Handels "Agrrippina" i Bryssel och Paris var det många kvinnor som stötte på henne.

- Alla trodde jag var lesbisk, säger hon leende. Men det bjuder jag på. Jag flörtar med bägge könen, men sen är det inte sagt att jag attraheras av bägge - det är en annan sak. Men jag tycker om att göra folk förvirrade. Bara jag själv, och de som känner mig väl, vet hur det ligger till.

Hon beskriver sig själv som både fysisk ("jag tycker om att ta på människor, krama, lyfta") och temperamentsfull människa ("jag har skriket och slagit i dörrar tills jag fått min vilja igenom"), men samtidigt säger Miah Persson att Malena är den snällaste människa hon nånsin träffat. Malena håller delvis med.

- Jag lämnar dricks, hälsar alltid på alla, jag kan låna ut pengar och det spelar ingen roll om de kommer tillbaka. Jag bryr mig inte om jordiska ägodelar. Men när det gäller musiken, där jag verkligen har mitt hjärta, är jag stenhård.

(Hon berättar att hon drämt till en och

annan pojkvän ("och jag slår hårt"). En gång blev hon rasande när pojkvännen än en gång kom hem alldeles för sent, och hon inte visste var han varit, och klippte till.

- Men han var nästan lika lång som du, säger Malena och glittrar med sina medelhavsblå linser, och stark och vältränad. När han bara ruskade på sig hamnade jag i badkaret (skratt)!

TYCKER OM ATT SLÄSS

Hon säger att hon är motsägelsefull i det mesta.

- Jag tycker om att vara fysiskt stark själv, känna mig lite manlig ibland, manhaftig. Jag tycker det är kul. Jag är pojkaktig, tycker om att släss, brottas. Jag älskar bollsporter, är jävligt bra på badminton för att vara tjej och jag tycker om att umgås med killar, munhuggas.

Samtidigt är jag oerhört feminin, älskar att bli dominerad (hon skrattar glatt), jag blir

jättefnittrig av vin och jag tycker om att sminka mig. Jag tycker om att ha parfym och måla läpparna. Jag är blyg och försynt, och visst - jag tycker om att nån släpar mig hem.

Hon fnittrar.

- Jag skulle aldrig våga stöta på en kille själv. Jag är oerhört blyg och skulle bara skämta bort det. Jag skulle aldrig kunna

spänna ögonen i en kille och säga, "kom hit" (med mörk, sensuell röst). Om det inte var i en roll - då är det inga problem!

Malena är klädd i vit tunika, svarta långbyxor, högklackade sandaler, hon ler mjukt och är så långt ifrån den isdrottning hon ofta porträtteras som i svensk press som man kan tänka sig.

Hon skrattar ofta och gärna, brister ut i fnitterattacker och ser på sig själv med både humor och självdistans. Hon är på ett strålende humör och vid flera tillfällen tackar vi gud för att vi är de enda svensktalande på uteserveringen.

Faktum är att Malena har all rätt att känna sig utsliten. Under de två-tre senaste åren har hon bl a gjort "Carmen" på Operan i Stockholm, spelat Linnés lär-ljunge i Jonas Forssells opera "Trädgården" på Drottningholm och gjort handvolter, spelat robot och gått ner i spagat som Kaja i Sven-David Sandströms "Staden". Hon har spelat "Figaros bröllop" i Berlin mot operavärldens senaste fixstjärna Cecilia Bartoli, hon har sjungit Mozart, Grieg och Ravel och gjort "Barberaren i Sevilla", både i Berlin.

- Jag är trött, utsliten, säger hon, trots att hon ser fräschare och piggare ut än nånsin. Kanske inte röstmässigt. Men jag behöver vila i skallen. De här senaste två åren har jag lärt mig, och framfört, musik som de flesta behöver sex, sju år på sig att göra. Jag dunkar in saker, tvingar mig själv. Jag lär mig snabbt och läser bra noter. Jag har inte gjort annat än lärt mig saker, övat in saker. Jag sitter i kanske fem timmar om dan och

lär mig noter. Jag vet inte hur mycket den här stackars skallen orkar med egentligen. Det är så mycket information, så mycket toner.

HON ANVÄNDER ALDRIG PIANO.

- Jag är urdålig på piano så jag har blivit bra på att läsa noter - det är en ren överlevnadsinstinkt. Jag relaterar till mina egna toner och lär mig sjunga rent på så sätt i stället för att ha ett piano. De är dessutom aldrig renstämmda. Det låter alltid lite småfalskt. Jag förlitar mig bara på mig själv. Det är bara att öva, öva, öva, sjunga, sjunga, sjunga och lyssna, lyssna, lyssna. Mer lyssna än sjunga, egentligen.)

Tröttar du aldrig på din röst?

- Jo...gud (skrattar). Jag är som två personer. "Hur mår du då?" Ööööh... "Vill du gå och lägga dig?" Jaaa... "Men det vill inte jag" Men det vill jag. Visst blir man trött - men det är ett yrke.

Och det är aldrig så att jag går upp dukigt på morgonen och sätter mig att sjunga - det är så mycket lust som måste till, och det är jobbigt att alltid behöva vara inspirerad. Man måste kunna jobba utan att vara inspirerad - det är det jag försöker lära mig.)

GRAT EFTER RECENSIONERNA

Om vi ska tala om en höjdpunkt på karriären måste det nog bli hennes tolkning av Nero i Händels "Agrippina" i Bryssel och Paris under sommaren. "Hon är lika smidig med de höga tonerna som när hon dansar breakdance" skrev tyska Die Welt och både belgiska och franska kritiker tappade andan av hänförelse.

- Jag blev alldeles gråtfärdig när jag läste recensionerna, säger Malena. Glad, gråtfärdig och lycklig. Sen tänkte jag, jävlar nu måste jag sjunga bra i nästa föreställning också. Så är man tillbaka i eländet igen (skratt).

Det var ingen helt vanlig roll Malena gjorde i Händels opera. Den skotske regissören David McVicar hade sagt till sina vänner "vi får se hur långt jag kan ta henne".

Jag måste tänka som en dator för att hinna med alla toner

- Jag älskar såna utmaningar. Jag gör vad som helst - och sen spår jag på lite själv. En aria gjorde jag liggande på scenen. Jag sjöng samtidigt som jag gjorde armbävningar - upp och ner...det var en utmaning - jag tränade två timmar om dan (skratt) Man får inte låta andfädd...

I samma roll rappade hon och dansade breakdans. Hon hade en aria där hon snifade kokain, kastade sig ner och slickade golvet och dunkade huvudet i väggen.

- Jag hade så fruktansvärt kul, och det var inte lika svåra saker att sjunga som i

morgon. Nu måste jag tänka som en dator för att hinna med alla toner - det är ett helvete. Men då bara lekte jag. Det var inte ens några jobbiga recitativ. Efteråt kändes det som om jag bara ville göra den rollen i resten av mitt liv - den är min! Den rör ingen!

Som ung har hon dansat balett och jazz, varit aerobics-instruktör och gymnastikledare. Och fortfarande går hon på gym och springer så ofta hon kan för att hålla sig i form.

- Jag tror inte det är nån mer än jag som kan göra den rollen, säger hon om Händels operan.

Det kan låta självsäkert och egenkärt, men jag tror jag är ensam om det. Det är sånt jag gör bäst. Knäppa saker. Andra saker, som att sjunga starkt, är inte min grej. Jag kan inte sjunga Puccini, Verdi och sånt. Det krävs en större röst för det. Jag är för ung.

Hon ler maliciöst.

- Man kan jämföra en röst med att föda barn, och en kvinna som fött barn kan ju bli sladdrig (skratt), förstår du vad jag menar? Tar man i för mycket och för stort med rösten kan stämbanden förlora sin fasthet. Den vill jag ha kvar - och då är sån här musik bra att sjunga.

Elastisk och exakt. Dessutom tjänar man lika mycket pengar, om inte mer - och jag får syssla med det jag kan bäst.

Hon tystnar. Så säger hon plötsligt:

- Jag vill börja spela teater. Och jag skulle gärna göra film. Man ska inte klaga på de som spelar i såpoperor, det är säkert jättesvårt, men jag skulle vilja prova på hur det känns.

Så du menar att om du fick en roll i en såpa skulle du ta den?

- Ja, det skulle jag göra (skratt). Jag skulle tycka det var skitkul. Och om nån säger att man är skitdålig kan jag ju bara säga, "ja, men jag är ju operasångerska" (med kultiverad, förnäm röst). Jag har alltid velat bli skådespelerska, säger hon med ett sting av vädjan i rösten. Det var det jag ville bli när jag var liten. Jag har alltid spelat teater, olika roller - rollen som upprörd desillusionerad tonåring - det har alltid varit teater. Jag har nog varit väldigt jobbig.

Hon ler mot mig.

- Självklart kommer det kanske inte att hända, men...vad jag skulle spela? Kvinnlig livvakt (skratt)! Va, har jag missat den chansen? Vem fick den - Brigitte Nielsen? Men polis då? Jag kan vara en sjungande polis som får sammanbrott och blir dödad i andra avsnittet...(skratt)

ETT BOTTENAPP

Om Bryssel var höjdpunkten i Malenas karriär hittills så var "Barberaren i Sevilla" det absoluta bottenappet. Hon kom inte överens med den kvinnliga regissören, som ville att hon skulle vara mjuk, söt och kvinnlig.

- Jag är en och åttio lång - jag kan inte vara söt! Det är omöjligt. Särskilt inte om den manliga huvudrollen är ett huvud kortare...det går inte att göra allvarligt...

Bråket tog hårt på henne. När hon kom

hem på kvällarna var hon helt förkrossad, kände sig osäker och satt bara och darrade och hulkade på en stol.

- Jag tycker inte om att vara osäker, säger Malena. Jag måste arbeta upp ett oerhört självförtroende, eftersom jag har så dåligt självförtroende i mig själv. Jag är blyg och försynt och vill att alla människor ska älska varandra - annars kan jag inte jobba. Om nån petar det minsta lilla på mig blir förkrossad och tror jag är sämst i världen.)

Det var Malenas första huvudroll och hon var nära ett sammanbrott. Trots att regissören och väninnan Christina Roos fanns på plats för att stötta henne.

- Under föreställningen är man ju ändå alltid ensam, säger hon. Jag hade höga förväntningar och var fruktansvärt nervös. Jag sov inte på flera nätter, skakade fullständigt innan föreställningen och svettades kopiöst. Jag vet inte varför jag var så skräckslagen - jag kände bara att jag var trött i skallen och åkte ner i en avgrund...det kändes som om jag hade spaghetti, inte i benen utan i stämbanden. Och man måste ha kontroll på stämbanden när man sjunger såna saker som jag gör. Det är som om en 100-meterslöpare plötsligt inte kan springa snabbt utan bara ta långa steg...

Jag vill inte vara sexig, söt och oskuldsfull, jag skulle vilja vara en sexig karl

Det var inte förrän under sista föreställningen hon kände att hon hade situationen under kontroll.

- Då hade jag en dirigent jag litade på. Innan dess hade jag haft en italienerare som hela tiden sade att han ville ha italienska bel canto-sångerskor. Det var italienskor som skulle sjunga italiensk musik - svenskor? Ja vi hade ju bra porrfilmer i Sverige...

HON SKAKAR PÅ HUVUDET.

Hon är rejält trött på den sydeuropeiska uppdelningen av alla kvinnor i hora eller madonna ("det är inget gammalt talesätt, det är så fortfarande") och säger att hon aldrig skulle kunnat tänka sig att gifta sig med nån annan än en skandinav, helst en svensk. Det är för att slippa kommentarer som "du har för stora bröst, du klär dig fult, är ful i kort hår, du har för stora armar, det är osexigt med kvinnor som tränar" som hon föredrar att göra mans- eller pojkroller på scenen. Då får hon vara i fred.

- Jag är så arg på kvinnorollen. Jag vill inte vara sexig, söt och oskuldsfull. Jag skulle vilja vara en sexig karl. Det är en utmaning - då ställs alla begrepp på ända!

Men än är det långt dit. Även om operan genomgått enorma förändringar sen det handlade om tjocka damer och platta kuliser lär det dröja innan en kvinna får vara sexig man på scenen. Däremot har Malena blivit erbjuden att göra en konsert tillsammans med finska Playboy-utviket, "Bay-

watch"-stjärnan och violinisten Linda Lampenius.

INGA TUTTBILDER

- Först tyckte jag det skulle vara kul - två storbystade blondiner - men när jag frågade min agent sade hon bara lugnt och sansat: "om du gör det kommer jag aldrig mer att prata med dig". Jag förstår henne, men samtidigt kan jag tycka att man skulle kunna ge Linda Lampenius en chans.

Skulle du själv kunna tänka dig att bli utviket i Playboy?

- Jag skulle bli jättesmickrad, säger Malena och skrattar. Men nä, det skulle jag absolut inte göra. Det är den värsta kvinnoförnedring som finns. Jag tycker det är för jävligt äckligt, helt enkelt.

Hon skulle "tacka och ta emot" om hon blev utsedd till sexigast i Sverige av Café, men några tuttbilder lär det inte bli.

- Man måste tänka på vad man sagt. Om man kan stå för det i såna fall. Och svaret blir "nej".

Inte en chans. Det är en sexighet som är helt på mans villkor. För mig sitter en mans sexualitet i ögonen och utstrålningen. Varför kan inte kvinnor få vara likadana? (Kvinnor har sin topp när de är 29 (nudge, nudge), men män blir bara bättre och bättre, sexigare och sexigare och ryngigare och ryngigare. Varför kan det inte gälla kvinnor också?)

Det blixtrar till i de greklandsblå.

- Det är jättetrevligt om nån tycker man ser bra ut, men det är inte därför jag jobbat hela mitt liv med att lära mig noter, skriva noter och sjunga koloraturer bra. För helvete! Då blir jag så förbannad att jag kan slå nån i huvudet med den här vinflaskan...

Hon grabbar hotfullt tag om halsen på en tom Grüner Veltliner.

- Jag tror alla blir smickrade, men det är inte samma sak som att säga - visst. Och varför skulle jag ha bikini? Jag kan vara naken! Jag är stolt över min kropp, det är inte det som det handlar om.

Vi står i Malenas lägenhet i Innsbruck. Det är en halvtimme kvar tills min flygbuss går och Malena ringer taxi. Hon tittar sig omkring i lägenheten. Det behöver städas. I morgon kommer hennes föräldrar hit för att se hur det går för deras dotter. Ett par veckor senare är hon hemma i Sverige igen. Hittills har hennes röst på CD varit en sällsynthet, men nu släpper hon två nya CD. Först en skiva tillsammans med bl a Olle Persson och Karin Ingebäck. Och senare i höst en solo-skiva med nu levande kompositörer, bl a ett verk av Ylva Nyberg för slagverk, dragspel, fiol, cello och sång. I framtidsplanerna finns också en skiva med kabarésånger av bl a Britten, Balcom och Schönberg, där hon kompas av pianisten Bengt-Åke Lundin.

- Och så måste jag hitta en ny lägenhet i höst, säger hon med desperation i rösten. Min etta har blivit för liten. När jag kom hem efter två veckors frånvaro kom jag inte in för all post.

Ska jag bjuda hem folk får jag ta en halvtimme på mig för att plocka bort sången först - och köper jag ett par skor till spricker hela huset.

...signerat Daniel Hellström/Jonas Andersson

Julen närmar sig med stormsteg och så här i Smockans julnummer ska vi ge lite IT-julkalppstips i sista minuten.

En riktigt bra julkalpp åt den som sitter ofta vid datorn kan vara en skönt anpassad mus, ett s.k. ergonomiskt tangentbord, eller ett handledsstöd som är ett billigt men effektivt sätt att få en skön arbetsställning och undvika den så förhatliga "musarmen".

Något som kommit mer och mer på senare tid är optiska möss. Denna typ av möss har ett "öga" som läser av rörelserna istället för den kula som i vanliga fall rullar mot underlaget. Med den tekniken slipper man möss som hackar sig fram p.g.a. smuts i maskineriet.

En bärbar MP3-spelare är ett säkert kort, i alla fall för den som vill ha sin favoritmusik med sig på resan eller skidturen. En stor fördel med MP3-spelare är att de inte innehåller några rörligadelar och tål därför skakningar och vibrationer bättre än t.ex. bärbara cd-spelare.

När det gäller MP3-spelare är det viktigt att spelaren har tillräckligt med minne, då det helt avgör hur mycket musik den kan lagra. Minst 64 megabyte är att rekommendera, vilket är ungefär en timmes musik. En bra MP3-spelare kostar från 2000 kronor och uppåt.

Högst på önskelistan hos många IT- och ljudmedvetna står säkert ett hemmabiosystem med DVD till datorn eller TV:n.

En vanlig hemmastereoanläggning har två kanaler ljud; vänster och höger. Ordet hemmabiosystem innebär helt enkelt att man kan få ännu fler ljudkanaler, 4-6st. Då får man det s.k. surroundljudet, d.v.s. ljud som kommer från alla håll. Men där kan förstås kostnaden lätt segla iväg, eftersom det handlar om ett system med många och dyra komponenter.

Digitalkameran har vi tagit upp tidigare här i Uppdaterat och den kan vara en förträfflig julkalpp till den foto- och dataintresserade. Med dessa kameror behövs ingen film att framkalla utan bilderna förs över till en dator där de kan beskådas, ändras och skrivas ut. Tyvärr är digitalkameror fortfarande ganska dyra, även om priserna är på väg ner.

För den som inte har en cd-brännare kan detta vara en attraktiv julkalpp. Med en sådan kopplad till datorn kan man enkelt skapa sina egna cd-skivor med t.ex. julmusik. Enklare, men fullt dugliga cd-brännare har blivit relativt billiga på senare tid.

Ja, kära Smockanläsare, det var allt för i år här i Uppdaterat. Det återstår för oss att önska er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt år!

**Alarmerande
rapport:**

Var tredje musiklärare är hörselskadad

-Av Ulf Eklund-

Att vara musiklärare anses av många vara ett privilegierat arbete. Men sanningen är att yrkeskårens arbetsmiljö blir allt svårare och det är få som orkar arbeta fram till pensionen. Enligt en rapport lider drygt 30 procent av landets musiklärare av hörselskador.

- Det här är ett mycket stort problem, säger Torbjörn Agerberg, lärare vid Musikhögskolan i Göteborg.

Det handlar om en tydlig trend. Under den senaste femårsperioden har Musiklärarnas Riksförening fått allt fler rapporter om musiklärare som drabbats av tinnitus och hörselskador. Musikämnet har gradvis förändrat sin karaktär och innehåller i dag mer av ensemblespel och skapande, vilket medför allt högre ljudvolym i klassrummen. Och allt större undervisningsgrupper, till följd av nedskärningar, har gjort situationen ännu värre.

Torbjörn Agerberg fick uppdraget att utforma en enkät och lägga fram en rapport med enkätresultaten i samband med Musiklärarnas Riksförbunds ombudsmöte. Det är slående siffror som tydligt visar att musiklärare besväras av tinnitus i betydligt

större utsträckning jämfört med medel-Svensson.

TVINGAS SLUTA

- När vi pratar om drabbade lärare rör det sig om olika grader av skador. Det finns lärare som via sjukskrivningar lyckats komma i balans och jobba deltid, men även de som är så knäckta att de inte kan arbeta. Personligen känner jag tio personer bara i väst-Sverige som tvingats sluta som musiklärare på grund av tinnitus, fortsätter Tor-

björn Agerberg.

Han vill uppmana landets alla musik- och kulturskolor att påverka respektive kommun till att genomföra regelbundna hörselkontroller på alla musiklärare. En uppmaning som redan anammats, men på många håll har kommunen glömt bort grundskolans musiklärare.

Vid sidan av Torbjörn Agerbergs tjänst vid Musikhögskolan arbetar han deltid som musiklärare i grundskolan.

- Vi på respektive skolenheter är en grupp som ingen tänker på i det sammanhanget, säger han.

HELVETET BAKOM SIG

Anne-Christin Köhler är klassmusiklärare i årskurs 6-9 i Kortedala, Göteborg. Hon har efter många års kamp fått sitt handikapp klassat som arbetsskada.

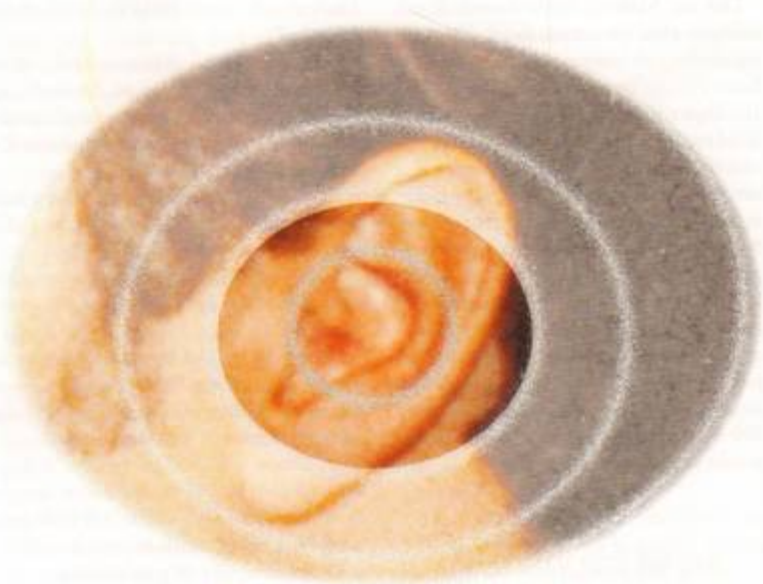
- Jag har mitt helvete bakom mig och orkar därför prata om eländet. Det är ingen tvekan om att min hörselskada går att härleda till musikundervisningen, säger hon.

När det var som värst kunde hon inte ens ta ton vid sångövningar. Ljudkänsligheten får hon leva med och i dag arbetar hon deltid som sångpedagog och pianolärare, trots att hon blivit erbjuden förtidspension.

- Jag har jobbat i 29 år och har fortfarande mycket att ge ungdomarna. Jag kan inte ge upp hela min karriär, istället försöker hantera problemen.

Tinnitus-ljud, öronproppar, ingen stereo-effekt eller riktningshörsel.

Det är vardagen för Anne-Christin.

DET ÄR DAX NU!!

-att planera orkesterns klädsel

Personliga besök
och visningar

Specialkollektioner för:

- Musiker
- Dansare
- Körsångare

Sventorpsliden 7
412 74 Göteborg
Tel: 031-404030
info@brohalldesign.se
www.brohalldesign.se

Gielaved Drum & Drill Corps

carina
brohall
DESIGN AB

Mitt jobb - andras kompetens

Som liten lånade jag en bok av en av mina mostrar. Boken hette Elsebet på Grönlandsfärd. Den var skriven på 30-talet och en blandning av förskräcklig flickbok och spännande äventyrsbok.

I den beskrevs bl. a. en engelsk expedition uppe på de Grönländska glaciärerna så här: "De skulle göra allting själva och kunde inte ta emot hjälp från de Grönländare som hade kompetensen i hur man klarade sig i den utsatta miljön. I och med det hann de inte utföra de vetenskapliga undersökningar de avsett". Den här meningen satte sig kvar i mitt huvud. Jag hade tidigare läst och läst om Jules Vernes böcker som så mycket handlade om att hade du själv med dig kunskap så kunde du alltid klara dig överallt och under vilka omständigheter som helst.

Samma frågeställningar eller fenomen uppträdde när jag fick min första musikledartjänst: Jag trodde att jag måste kunna ALLT, att jag måste behärska alla områden: ekonomi, redovisning, ledarskap, musikstilar, akustik, teknik, metodik, politik, inköp, instrument, munstycken, strängar, stämning, rehabilitering... ja listan kan göras oändlig. Och det värsta var egentligen inte att kunna allt detta, det är ju egentligen bara en normal kunskap för en musikedare, nej det värsta var att jag

trodde att jag måste kunna det mycket bättre än mina medarbetare. Vad otroligt färgigt! Och vad slitsamt.

Den dagen det gick upp för mig att jag måste lita till mina medarbetares kompetens (ja det tog ju inte en dag direkt, utan var snarare en process över ett par år) då blev livet både betydligt lättare, roligare och mer produktivt. Det här är sannolikt en mognadsprocess som de flesta människor går igenom, det hindrar inte att jag upplevde den mycket starkt.

Idag har jag förstått att mitt arbete är koordinatörens och vägröjarens. Omkring mig så finns idag, som så många gånger förut, många människor med de mest omfattande, förvånande och fantastiska kompetenser. Mitt jobb är att se till att deras kompetenser kommer till användning, att de får tillfälle att vidga sina arbetsområden, att få vetskap om varandras kompetenser, att undanröja hinder som är i vägen för kreativt arbete, att i samråd skapa vettiga arbetsfördelningar. Det är något helt annat än att försöka detaljstyra verksamheter.

Verkligheten i en musikskola i dag är så komplex och så föränderlig att det krävs fler par ögon som ser verksamheten och som ser möjligheter. Då behövs en tillit, både till varandra som medmänniskor och till varandra som professionellt verksamma. Tilliten behövs både för att våga se sig själv, kunna se sina förtjänster och utvecklingsbehov och för att se andra, deras förtjänster, kompetenser, utvecklingsmöjligheter och behov.

heter och behov.

Tillit är inte gratis. Tillit, som stavas lika åt bägge håll, är just det: en ärlig syn på varandra, från bägge håll. Det handlar om respekt för varandra och för sig själv. Det handlar om att mötas där man är. Inte om den man skulle vilja vara utan tyvärr, oftare, den man inte tror sig vara. Mitt jobb är att se mina medmänniskor där de är. Jag lyckas inte alltid. Ibland beror det på min oförmåga ibland på att en del människor inte vill bli sedda. Det kan ibland vara mycket ömtåligt. Men det är ett spännande arbete och ett berikande arbete. Vi som arbetar inom olika skolformer arbetar med det här: att se människor, deras möjligheter och att försöka hitta vägar för dem att fortsätta utvecklas.

Jag tror livskraft är en syntes av det jag började med: Ju mer man bär med sig av kunskap ju rikare liv kan man leva men bara på villkor att du är beredd att lita till dina medmänniskor, att våga vara beroende av varandra.

Max Thoursie,
rektor för Arvika
Kommunala
Musikskola

Som jag ser det...

FRÅN ÖRA TILL HJÄRTA

av Lennart Winnberg

**En revolutionerande ny pedagogisk metod för
instrumental- och hörselundervisning.**

Lyssna och lär av hjärtans lust i denna unika kombination av att spela efter gehör, läsa a vista, skriva ner melodier och improvisera. Enkelt och spontant. Ett levande komplement till befintliga spelböcker. 64 sidor, läckert illustrerade och fyllda av roliga lyssnaruppgifter.

Boken finns för samtliga instrument och färdighetsnivåer. Den kan användas både för självstudier, gruppundervisning, enskild undervisning, undervisning i klass, ensemble och orkester.

Pris för bok och CD: 195:- inkl moms
Vid beställning ange instrument.

Musica Bassa

Tel: 0200-11 03 10. Fax: 031-46 20 80.

E-post: lennart@winnberg.o.se

www.winnberg.o.se

-Av Ulf Eklund-

Kreativ Skolmiljö

- ett KONSTigt och LUSTigt seminarium

*Kreativ Skolmiljö.**Så heter SMoK:s formulering på regeringens nationella uppdrag.**I början på november samlades representanter från elva av landets kommuner till Kreativ Skolmiljö, den första delen i skolutvecklingsprojektet, på Täby Park Hotel utanför Stockholm.*

Frivillig och obligatorisk skolförmedling jobbade tillsammans. Och Smockan var med på ett hörn.

En konferens, ett seminarium eller möjligen ett symposium väntade oss. Dagar med föreläsningar och en massa prat från förståsig-på-are som till fullo kan det där med kreativ skolmiljö. Information av kolossalformat, kaffe och kaka och snudd på sittsär.

Det var vad vi föreställde oss i flygtaxin från Arlanda till Täby. Men vi fick längnisa och möttes av något annorlunda. Något konstigare och lustigare.

Mycket konstigare och lustigare.

Visst var det föreläsningar, intressanta dessutom, men förutom välförberdda föredrag av föreläsare som Jon Roar Björkvold, professor vid Oslo Universitet, Ragnhild Skille, Norsk Kulturskoleråd, Ivanir Hasson-Olsen, cirkusdirektör, och Agneta Sommansson från Utbildningsradion kryddades programmet med massor av praktik och lika mycket reflektion.

- En av de viktigaste uppgifter en föreläsare har i ett så pass stort projekt som detta anser jag vara att deltagarna får en bred och generell information. Det ska vara fakta och fantasi i lagom dos så bra och inspirerande att föreläsningen fungerar som en bas att stå på inför egna reflektioner och tolkningar. Det tycker jag att vi fick uppleva under vårt första seminarium, säger Stefan Andersson som tillsammans med Ambjörn Hugardt representerar SMoK som projektets moderator.

FÅ ÄR UTVALDA

Kreativ Skolmiljö syftar till att söka framgångsrika samarbetsformer mellan skolan, musik/kulturskolan och andra lokala, regionala och nationella kulturaktörer. Det första seminariet omfattade reflektion och praktik kring varför arbetsmiljön bör bli mer lustfylld och

vilka möjligheter som finns. Drygt 80 av landets skolor ville vara med - men få är utvalda. Det innebär att cirka 90 lärare och ledare representerande 22 skolor ingår i projektet där hälften är musik/kulturskolor och andra hälften grundskolor. Det handlar alltså om mixade arbetslag från elva kommuner i landet - ett genialt drag för att nå ut med kunskaper och information på bred front i respektive kommun.

- Vi valde bland annat skolor och kommuner utifrån geografisk spridning, olika projektinriktningar och skiftande erfarenhetsbakgrunder. I dag är ju mycket olika i skolan, det är tillåtet att göra olika och då bör vi också i projektet, så mycket som möjligt, arbeta med verkligheten som grundförutsättningar, fortsätter Stefan Andersson.

Täby Park Hotel låter som vilken anläggning som helst. Men ett seminarium utöver det vanliga kräver naturligtvis också speciella lokaler och omgivelningar - något som hotellet i Täby med råge uppfyller. För deltagarna blev de tre inspirerande dagarna också en upplevelse i inspirerande miljö med konstvänlig profil. Ur konferenssynpunkt räcker det uppenbarligen inte med att bara vara ett hotell - det måste erbjudas något mer. Och det råder inget tvivel om att VD Ingela Lindberger, med personal, har lyckats.

NYA UTMANINGAR

- Vi är inte rädda för att söka nya utmaningar och idéer och händer det något i Täby ska det ske hos oss. Det är åtminstone vår målsättning, berättar Catrine Björn, försäljnings och marknadsansvarig vid Täby Park Hotel samtidigt som hon visar oss den mäktiga kongresshallen.

Lokalen där bland annat Ragnhild Skille från Norsk Kulturskoleråd aktiverade deltagarna under morgonsamlingarna och där hotellet blev en cirkusarena med lärare och skolledare i manegen. Och det var uppenbart att många deltagare överraskades och reagerade lika positivt över seminariets innehåll som Smockans utsände.

- Det här har givit oss massor av inspiration och idéer att ta med oss hem till Häbo, säger Hans Ahlenius och övriga representanter från Futurum och Häbo Musikskola nickar instämmande. Utvärderingarna gav ett entydigt svar. Fyllda av lust och inspiration åkte deltagarna hem för att möta vardagen med nya ögon och nya erfarenheter. Men Kreativ Skolmiljö är ett långt ifrån avslutat projekt. SMoK planerar tillsammans med rektorsgruppen, redan för nästa seminarium på Täby Park Hotel där upplevda behov på

Foto: Ulf Eklund

Foto: Ulf Eklund

de lokala, regionala, och på rikstäckande planet ska formuleras, analyseras och diskuteras.

STÄNDIGT RULLANDE.

- Inget blir väl någonsin färdigt, säger Stefan Andersson. Men vi kan hjälpas åt att göra vägen genom livet, som skolan är en del av, så lustfylld och meningsfull som möjligt. Där både hoppas jag och tror att Kreativ Skolmiljö kan bidra på ett positivt sätt.

Foto: Stefan Andersson

Stefan Andersson (t.v.) och Ambjörn Hugardt företräder SMoK som ledare för Kreativ Skolmiljö-projektet.

Foto: Ulf Eklund.

Fakta:

Sveriges Musik- och Kulturskoleråd är spindeln i nätet i KSM-projektet som genomförs inom ramen för regeringens nationella, treåriga uppdrag. Med i organisationen finns även Skolverket, Kulturrådet, Lärarnas Riksförbund, Lärarförbundet och Skollärarna representerade.

Dessa deltar i skolutvecklingsprojektet:

Falkenberg Musikskola-Möllevägsskolan,
Häbo Musikskola-Futurum,
Ljusdal Musikskola-Nybo skola,
Luleå Kulturskola - Benzeliusskolan,
Lund Kulturskola-Flygelskolan,
Lycksele Musikskola-Finnbacksskolan,
Ockelbo Kulturskola-Rabo Skola,
Sigruna Kulturskola-Ekillaskolan,
Stockholm Kulturskola-Bredängsskolan,
Uddevalla Musikskola-Dalabergsskolan,
Vansbro Kulturskola-Myrbacka skola.

Nöjda deltagare från Häbo Musikskola samt Futurum.

Foto: Ulf Eklund.

Ragnbild Skille från Norsk Kulturskoleråd.

Foto: Ulf Eklund

Ljusdals Musikskola bakom Kreativ skolmiljö i Nybo

För eleverna i årskurs fyra och fem är fiol huvudinstrument. Foto: Stig Andersson.

- Av Olof Wigren -

Samarbete mellan kommunala musik- och kulturskolan och den allmänna skolan är ingen ovanlig företeelse. Men SMOK vill utveckla det ytterligare. Genom projektet Kreativ Skolmiljö - en KONSTigare skola! 22 skolor omfattas - och en av dem är Nybo skola utanför Järvsö.

Smockan besökte Nybo och fann ett stort engagemang och ett kreativt tänkande hos elever, lärare och musikpedagoger.

Marie Plomér, rektor. Foto: Stig Andersson.

Syftet med Kreativ skolmiljö är, att skapa en mer kreativ och lustfylld skolmiljö och att hitta nya vägar till stimulans och lärande genom spännande former.

Meningen är förstås att projektet i förlängningen - när tvåårsperioden är avslutad - ska bidra till att stödja och stärka skolpersonal från olika lärartraditioner att fortsätta jobba för en kreativ skolmiljö, utveckla kulturdimensionerna i vardagsarbetet och beskriva former och innehåll för framgångsrika relationer mellan skolan, musik/kulturskolan och lokala, regionala och nationella kulturaktörer.

FÖRANKRING I EFTERHAND

90 skolor anmälde intresse att vara med, elva valdes ut.

- Vi blev självfallet väldigt glada när vi fick beskedet, säger rektor Marie Plomér.

Något ekonomiskt bidrag utgår inte, det gäller för skolläda och lärare att hitta ett arbetssätt som inte tånjer på den befintliga budgeten eller på annat sätt skäl resurser.

- Personligen tycker jag att det är bra. Då måste vi anstränga oss lite ötöver det vanliga och se till att utnyttja personal och möjligheter på bästa sätt, säger Marie Plomér.

Initiativet att söka till projektet kom från Ljusdals Musikskola och musikledaren Agneta Modigh.

- Förankringen hos berörda på skolan kom faktiskt i efterhand, jag var tvungen att handla så snabbt, säger Agneta.

Vi måste anstränga oss lite ötöver det vanliga och se till att utnyttja personal och möjligheter på bästa sätt

HÖGA LÄRARAMBITIONER

Att just Nybo var lämpligt berodde på att skolan har en iderik och musikintresserad lärargrupp som redan tidigare uttryckt önskemål om att göra något som kunde komma hela skolan till godo. De höga ambitionerna från lärarhåll var avgörande.

- För vår del tycker jag det här låg helt rätt i tiden, berättar Agneta Modigh. Jag har alltid strävat efter att öka samarbetet mellan våra olika skolformer och här fanns nu

plötsligt chansen att prova nya arbetssätt och samtidigt få inspiration och stöttning utifrån.

Nybo skola har 93 låg- och mellanstadieelever som sedan höstterminens början fått uppleva att musiken blivit en både naturligare och vanligare del av skolarbetet.

– Det finns inga direktiv från SMOK för hur vi i detalj ska arbeta, det är upp till oss själva att hitta en modell vi tycker passar. Sedan genomför vi förstås ständiga utvärderingar och revideringar för att nå ett så bra resultat som möjligt, säger Marie Plomér.

LÄRARNAS SPELAR OCKSÅ

Förskoleklasserna och eleverna i årskurs ett till tre på Nybo har soprablockflöjt som huvudinstrument.

Undersökningar har visat att elever som har ett eget instrument har kommit längre i utbildningen

– Fyrorna och femmornas spelar fiol, sexorna gitarr. Men vi har ännu inte bestämt om det är detta som ska gälla även för nästa läsår. Det beror helt enkelt på hur långt vi anser att eleverna kommit, menar musikpedagogen Kerstin Linzander.

Något som får läraren Gudrun Sandelgård att utbrista:

– Va? Är det inte säkert att sjätteklassarna får spela gitarr? Men det har jag ju lovat. Dessutom tycker jag det ska bli kul att göra det själv... skrattar hon.

För så är det nämligen, att även lärarna deltar i undervisningen och lär sig spela instrument och använda sina nyvunna kunskaper inom andra inlärningsområden.

– Eleven skapar själv sin ABC-bok utifrån texter och melodier vi använt på musiklektionerna, säger läraren Anita Larsson. Den boken är en del av skriv- och läsinläring.

– Jag brukar också sätta samman sånger med olika engelska glosor vi för stunden lär oss, och jag tycker mig märka att eleverna har lättare för att ta till sig dom sedan sången kommit med, säger Gudrun Sandelgård.

"SPELA PÅ GEHÖR"

Kerstin Linzander:

– Ett av de högst prioriterade målen från vår sida är att med musikens hjälp få eleverna att bli duktigare på att koncentrera sig, att klara av att fästa uppmärksamheten på en bestämd detalj och att samarbeta. Musiken kräver koncentration för att den ska låta bra i grupp. Det är ett "precisionsarbete" helt enkelt.

– Vi bemödar oss verkligen om att leva upp till vårt talesätt "Samspel till varje pris". Ett led i det är att musikundervisningen är totalt gehörsbaserad. Det ställer extra höga krav på koncentrationsförmågan och lyssnandet. Naturligtvis utgår allt spelande från sången.

Anita Larsson säger:

– Vi ser ju också tydligt vilken glädje eleverna känner när de får hålla på med sina instrument och hur mycket de utvecklar sig själva genom att jobba med varandra.

TAR EGNA INITIATIV

Marie Plomér gör en jämförelse mellan Färila skola och Nybo skola.

– I Färila har varje elev en egen dator, här har varje elev ett eget instrument. Och undersökningar har visat att elever som har ett eget instrument har kommit längre i utbildningen.

– De allra flesta upplever den ökade kontakten med musik som mycket positiv och inspirerande på många sätt, men vi har förstås en liten grupp som har svårt att acceptera den och inte finner den lika tilltalande, berättar Gudrun Sandelgård. Men allt eftersom tiden går märker vi att motståndet avtar och att nyfikenheten tar överhanden.

Tidigare - och så fungerar det fortfarande på de allra flesta håll i landet - levde den kommunala musikskoleverksamheten och den allmänna skolan i skilda världar. De elever som spelade instrument gick iväg en gång i veckan för att öva tillsammans med en musiklärare i något rum.

– Vi hade inget grepp om detta alls. Vi brukade faktiskt skämtsamt kalla det för att "...nu leker de skrubbleken igen" (skratt). För musikundervisningen var ofta hänvisad till något litet skrubblignande utrymme. Numera när musiken på ett helt annat sätt integrerats i vår övriga verksamhet, har vi uppnått en helhetssyn som är mycket intressant, säger Marie Plomér.

FÅ TIMMAR

Ändå är det inte mycket "ordinarie" tid som avsätts för musik varje vecka.

– Det handlar faktiskt inte om mer än 40

minuter i veckan per klass och 30 minuter gemensamt för hela skolan. Men lärarna lyfter även in musiken på annat sätt, vilket är glädjande. Det är också fantastiskt kul att t ex alla gitarer förvaras öppet, upphängda i ett rum, så att eleverna kan träna och spela på dem så fort de har möjlighet,

Det känns mycket stimulerande för oss musikpedagoger att vara i skolan på dagtid och möta hela elevgrupper

tycker Kerstin Linzander.

Lågstadieeleverna brukar ibland också ta med sig sina blockflöjter ut på rasterna och träna tillsammans i små grupper.

Att praktiskt lösa instrument till alla elever på skolan har dock varit en svår nöt att knäcka.

– För de yngre var det redan löst, eftersom alla spelat blockflöjt de två senaste åren och alla äger en egen flöjt. Fiolerna tog vi från musikskolans förråd som rensades. Sedan tog vi kontakt med grannkommunerna och med lite hjälp av Musik Gävleborg fick vi ihop så pass många instrument att vi kunde starta undervisningen. Men vi strävar fortfarande efter att hitta ännu fler instrument, eftersom några elever i dag måste dela dem, säger Agneta Modigh.

GÄSTBESÖK FÖR STIMULANS

Projektet Kreativ skolmiljö är ännu ungt - "kom tillbaka om ett par terminer, så ska vi se hur det utvecklats sig", säger Marie Plomér - men har alltså redan satt sin prägel på skolarbetet. För att dokumentera verksamheten och framstegen får barnen skriva dagbok och de videofilmas också med jäm-

Kerstin Linzander undervisar eleverna på Nybo skola. Hon är en av tre musikpedagoger som jobbar med projektet Kreativ skolmiljö. Foto: Stig Andersson.

na mellanrum.

Första inblicken i elevernas musikaliska förkovran och egna skapande får föräldrar och andra den 13 december, då Nybo skola satsar på en "föreställning". Förmodligen blir det minst en sådan även under våren.

– Vi har också pratat om att ta tillvara det rika kultur- och musikliv vi har här i trakten, genom att bjuda in musiker och artister som "veckans gäster". Vi har hittills haft en gäst här, pianisten och kompositören Stefan Forssén, men det ska bli fler, lovar Marie Plomér.

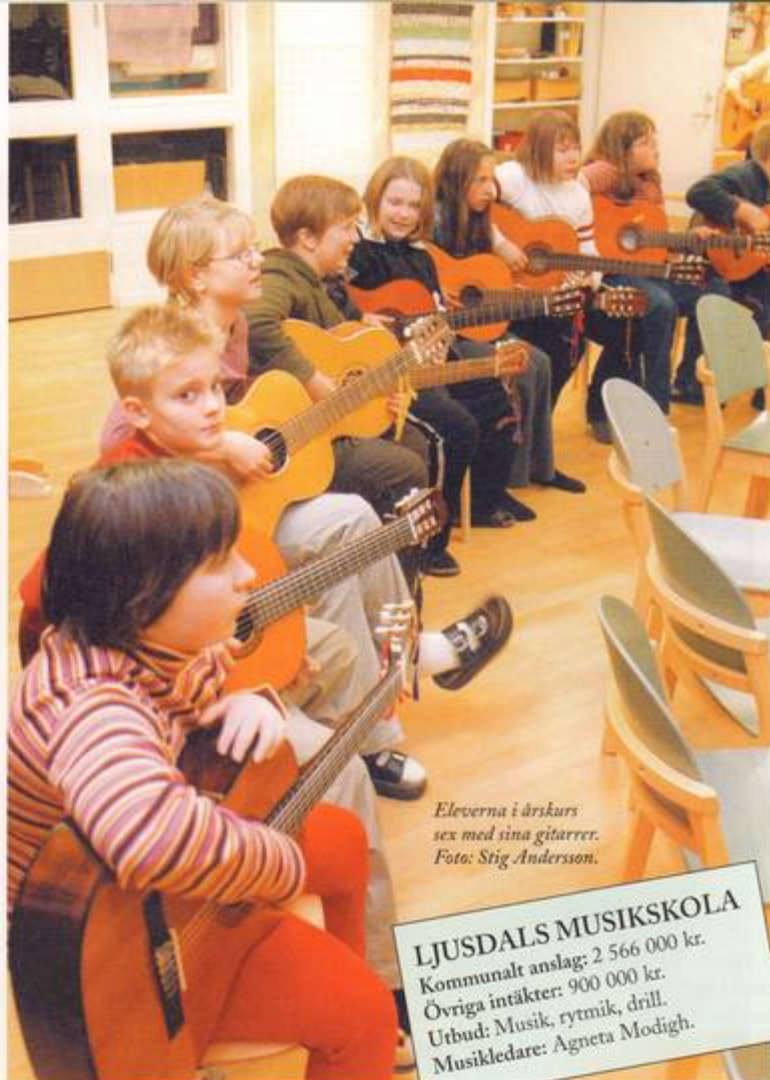
Aktiva i projektet Kreativ skolmiljö på Nybo skola är också läraren Charlotta Harrsjö-Gran samt musikpedagogerna "Jocke" Blomgren och Kjell-Åke Åsberg.

Agneta Modigh säger att Musikskolans sätt att jobba på Nybo skola inte är tänkt att bli en förebild för andra skolor i Ljusdals kommun.

– Men jag hoppas att det som händer i Nybo just nu ska väcka en viss nyfikenhet på våra övriga skolor. Det är både spännande och utvecklande att få nya infallsvinklar på arbetssätt för lärarna på musikskolan.

Avslutningsvis säger Kerstin Linzander:

– Det känns mycket stimulerande för oss musikpedagoger att vara i skolan på dagtid och möta hela elevgrupper och inte gå undan med enstaka elever eller några få. Vi blir därmed en del av kollegiet på skolan och vi räknas på ett tydligare sätt.

Eleverna i årskurs sex med sina gitarrer.
Foto: Stig Andersson.

LJUSDALS MUSIKSKOLA

Kommunalt anslag: 2 566 000 kr.
Övriga intäkter: 900 000 kr.

Utbud: Musik, rytmik, drill.
Musikledare: Agneta Modigh.

EVABRITT TILLING GRATTE

REGNBÅGEN 2

Stråkspel i storgrupp – andra året

Uppföljaren till en succé!

Regnbågen 2 omfattar andra årets undervisning i helklass eller annan storgrupp på viol och/eller cello. Materialet kan också användas till ensemblespel eller som komplement och inspirationskälla i traditionell undervisning.

Regnbågen har mottagits med stort intresse och entusiasm – ett efterlängtat material! Meningen är att väcka barnets intresse och lust för musik och att visa en väg att närma sig instrumentet på ett nytt och friare sätt.

Lärboken (spiralbunden)

Planeringsförslag med praktisk storgruppsmetodik samt andra spelårets repertoar med spelstämmor, sångtexter och ackordanalys.
(SKG 10096) Ca-pris: 298,00

Fyra elevböcker med sångtexter, tabulatur och successivt alltmer noter.

Massor med roligt notpysse!

Gula fiolboken (CG 7536) och **Gula celloboken** (CG 7538) för tredje terminen

Gröna fiolboken (CG 7537) och **Gröna celloboken** (CG 7539) för fjärde terminen

Ca-pris: 65,00/st

**SK-GEHRMANS
MUSIKFÖRLAG**

SK-Gehrmans Musikförlag AB, Box 6005, 102 31 STOCKHOLM
order: 08-610 06 10 fax: 08-610 06 26 order@sk-gehrmans.se

Kulturskolan i backspeglar:

Håkan Sandh, ett år efter avhoppet i Södertälje

För ett år sedan redovisade vi i Smockan i två artiklar den turbulens som Kulturskolan i Södertälje hade hamnat i. Skolan fick krav på stora besparingar, tjänster inom skolledning och administration skulle tas bort och skolan skulle inte längre ta ansvar vare sig för sina egna elevproduktioner eller, som tidigare, alla kommunens barn- och ungdomskulturprogram.

Skolans rektor, Håkan Sandh, sade upp sig i protest och även biträdande rektor, Claes Eriksson, lämnade Kulturskolan.

Men hur gick det sedan, Håkan Sandh, numera VD/rektor för Solna Kulturskola AB.

- Att kort sammanfatta den kaos som rått i kommunen, och på Kulturskolan i synnerhet, är inte enkelt. Ovanpå alla andra problem blev också Kulturskolan utan fasta lokaler, berättar Håkan och fortsätter:

- Jag har tyckt synd om alla duktiga lärare på skolan mer än en gång det senaste året. Nu hoppas jag ändå att Kulturskolan återigen kan se lite ljusare på framtiden. Mycket talar, trots allt, för det.

Förvaltningschefen i Södertälje, Örjan Brinkman och ordförande i bildningsnämnden Bosse Östlund, kom mycket snabbt fram till ett besparingsprogram för kulturområdet på sju miljoner kronor. Den duon har avpollterats från kommunen under minst sagt dramatiska former.

- Förslagen de kom med var så huvudlösa att jag, nu ett år efteråt, inte begriper varför det inte väckte mer protester än de gjorde, säger Håkan Sandh.

NY NÄMNDORGANISATION

Istället utbröt kaos och under skotten i förvaltningen som helhet ökade till 30 miljoner. Då ingrep kommunledningen och, bl.a. av detta skäl, genomfördes över en helg en helt ny nämndorganisation. En ny kultur- och fritidsnämnd bildades. Förvaltningschefen fick veta att han inte längre behövdes i kommunen.

Nämndordförande fick inte heller någon ny post i den nya organisationen. Istället grep kommunrevisionen in.

Det slutade i en ganska spännande såpopera med andra ord. Och priset för denna underhållning är ökat politikerförakt och en sargad Kulturskola.

Nu har Kulturskolan flyttat till ett nytt hus och förhoppningsvis finns snart en permanent lokallösning. Alla tjänster som togs bort har lagts tillbaka. Programverksamheten tillhör nu åter Kulturskolan med den skillnaden att även vuxenprogrammen har förts dit.

En ny rektorstjänst utannonseras just nu och en biträdande rektorstjänst skall tillsättas när den nye rektorn är på plats. Förvaltningschef för den nya kultur- och fritidsnämnden blir Torbjörn Neiman, som därmed lämnar sin tjänst som rektor för Kulturskolan i Umeå.

INGEN SKADEGLÄDJE

- Jag hoppas som Södertäljebo att Neiman också får det politiska stöd som krävs. Förhoppningsvis har de lärt något av de misstag som gjorts det senaste året, säger Håkan Sandh.

Om den nya verkligheten kan kallas för facit så fick han rätt på alla punkter - men ett år för sent.

- Det är svårt att känna skadeglädje. Kulturskolan i Södertälje har trots allt fortfarande en jämförelsevis mycket bra lärarkår som behöver stöd för att fortsätta att utveckla verksamheten. Inte galna politiker och chefer vars bevekelsegrunder jag fortfarande söker med lycka efter.

Men hur har du det i Solna själv då?

- Jag trivs bra här. Till en början hade jag svårt att tänka mig att gå vidare till samma arbete på en ny skola, men tillfälligheter gjorde att jag hamnade här som tillfällig "akutchef" i våras. Det har jag inte ångrat.

Hur fungerar ert arbete?

- Solna Kulturskola drivs som ett kommunalägt aktiebolag. Det innebär att vi har en egen styrelse som består av politiker, adjungerade lärare samt en föräldrarepresentant.

Hur ser du på framtiden?

- Jag är tveklöst optimist. Det finns en positiv framtidstro i stora delar av kulturskoleområdet.

Härryda kommun ligger mellan Göteborg och Borås. Riksväg 40 går rakt genom kommunen. Vi är ca 30 000 människor som bor i de sex största orterna. Längst i väster ligger centralorten Mölnlycke. Mitt i kommunen, nära Landvetter flygplats, ligger Landvetter och Härryda och längst ut i öster Hindås, Rävlanda och Hållingjö.

Härryda kommun söker ny Chef för musikskolan

Musikskolan i Härryda kommun är en väl etablerad musikskola med stark förankring hos barn och unga i kommunen. Vårt nuvarande elevantal är drygt 1 100 elever. Vår nuvarande chef ska gå i pension och vi söker därför hans efterträdare. Verksamheten ska breddas och under Din ledning utvecklas till en kulturskola.

Vi söker Dig som med engagemang och entusiasm vill leda och vidareutveckla vår framgångsrika musikskola. Som ledare vill vi att du är synlig och inspirerande. Du ska kunna skapa arbetsglädje och ett gott arbetsklimat tillsammans med Dina medarbetare. Vi förutsätter att du även har god organisations- och samarbetsförmåga.

Din bakgrund är musikpedagogisk examen, bred musikererfarenhet eller annan utbildning/erfarenhet från kulturområdet. Du bör ha erfarenhet av pedagogisk ledarskap.

Tjänsten är en tillsvidareanställning, heltid. Ref nr.60.1301.

Vill Du veta mer kan Du ringa Stig Boström, nuvarande musikskolechef, telefon 031-724 62 09, Berit van Lokhorst, Kultur- och bibliotekschef, telefon 031-724 64 34, Helena Hall, musiklärare och facklig representant för Lärarförbundet, telefon 031-21 28 38 (kv.tid) eller Bengt Thorberntsson, Lärarförbundet, telefon 031-724 63 98.

Din ansökan med ref nr och meritförteckning vill vi ha senast den 18 december 2000 till Härryda kommun, Personalfunktionen, 435 80 Mölnlycke.

www.harryda.se

DIXON
SVERIGES NYA SKOLINSTRUMENT

- Flöjt 3.495:-
- Klarinett 3.400:-
- Sopransax 5.750:-
- Altsax 5.900:-
- Tenorsax 6.900:-
- Trumpet 3.795:-
- Trombon 3.995:-
- Althorn 5.400:-
- Barythonhorn 5.995:-
- Euphonium 6.495:-
- Bb. Tuba 15.995:-
- Eb. Tuba 14.995:-

DITT INSTRUMENT™
ALLA MUSIKERS FÖRSÄKRING

Exempel för ett skolinstrument:
kostar premien 395 kr för ett år och
gäller 100 kr.

Prova instrumenten eller teckna försäkringen "Ditt Instrument" hos Sveriges största blåshandlarsgrupp.

Deje - Ulfes Blåsinstrumentservice, 0632 - 418 70 • Göteborg - Andersson Musik, 031 - 711 47 11
• Kolbäck - Inventa, 0220 - 807 30 • Malmö - Krist. Jönsson Musik, 040 - 98 00 22
• Mölby - Dommarlen Musik, 0142 - 155 34 • Nyköping - Tonverkstan, 0155 - 21 97 77
• Öskärhamn - Musica, 0431 - 120 40 • Stockholm - Brass Specialisten, 08 - 411 62 62,
Jonas Nilsson, 08 - 411 29 29 • Umeå - Umeå Musikanten, 090 - 77 94 00

Elever från Svedjeskolan njong och agerade med stor inlevelse.

Foto: Stefan Andersson

LUSTFYLLT symposium I LULEÅ

-Av Stefan Andersson-

-I den bästa av världar är skolan vår största och viktigaste kulturinstitution, sa Marita Ulvskog i sitt inledningsanförande vid Skolverkets och Kulturrådets gemensamma seminarium, Kultur för lust och lärande.

De båda myndigheterna har fått i uppdrag från regeringen att samordna de nationella insatserna för att stimulera utvecklingsarbetet med kultur i skolan. I uppdraget ingår att till slutet av 2001 utveckla långsiktiga strategier för att kultur i förskola och skola – kultur som en del av lärandet – ska ingå i kommunernas och skolornas planering och utvecklingsarbete.

Ett regeringsuppdrag som blev en fortsättning på arbetsgruppen, Kultur i skolans, tidigare inslagna väg till en strategi för kultur i skolan.

Skolverket har också som ett eget regeringsuppdrag att stödja skolors och förskolors arbete med att förbättra läs- och skrivmiljöer. Kulturrådets alldeles egna uppdrag är att stärka kulturinstitutionernas och det fria kulturlivets pedagogiska arbete i relation till skolan.

VÄRNAR ELDSJÄLARNAS

Kulturminister Marita Ulvskog betonade att eldsjäl behövs men det behövs också ett system som stöttar eldsjälarna. Det systemet jobbar nu både stat och kommun på att utveckla.

Vis av tidigare statliga satsningar på kultur i skolan, sa Ulvskog att det inte räcker med att staten stöttar enskilda projekt. Det leder inte till långvariga effekter.

- Vi måste lära mer av varandras villkor och samverka över gränserna, menade hon.

Och för att visa att hon lever som hon lär, tillkännagavs att hon som kulturminister numera ofta träffar skolministern till samtal om vad de som statsråd kan göra för att ytterligare stötta den påbörjade utvecklingen.

KREATIV SKOLMILJÖ

Ett konkret resultat av träffarna är det nationella uppdraget,

Tarik Saleh sparade sin veckopeng i två månader innan han köpte sina första sprayburkar med röd och svart färg.

- Sedan var jag fast för graffiti och gjorde min första målning i källaren där vi bodde. Jag skrev Tarik, vilket inte var så klokt. Strax kom grannarna och knackade på vår dörr.

Den historieintresserade Tarik är annars just nu fullt sysselsatt med en TV produktion i bästa Hans Villius-anda.

- Det blir en serie möten med personer som har något att berätta om nutidshistorien men som inte tidigare kommit fram, berättar han. Foto: Stefan Andersson

Deltagarna delades in i nio upplevelseseminarier där alla prövade på kultur i praktiken. Ledare för seminarierna var bild, drama, musik, dans och mediapedagoger. Jonas Lundström, ordförande i barn- och utbildningsnämnden tolkar, tillsammans med Susanne Jangdal från Luleå Tekniska universitet, en dikt genom att måla den. Foto: Bengt Åke Persson.

Kreativ Skolmiljö, som tilldelats SMOK.

Om sitt ställningstagande kring kommunala musik- och kulturskolorna var Marita tydlig:

- Vi kan inte överskatta betydelsen av musik- och kulturskolorna. Det är viktigt att denna infrastruktur får bestå. Det är olyckligt med neddragningar men dessbättre har den negativa trenden vänt. Ett bekymmer i sammanhanget är kommuner som väljer att ha avgifter som stänger ute elever.

Kulturministern har också en tro på att musik- och kulturskolorna har klarare för sig hur man kan och bör arbeta med kultur och menade vidare att i obligatoriska skolan är hindren fler.

Nu föreslås i budgetpropositionen, öronmärka pengar för fler vuxna i skolan och där kan det mycket väl handla om fler kulturpedagoger, sa kulturministern.

- Men det är det lokala engagemanget som avgör om kulturen ska vara grädden på moset eller ha rollen som "jätten i degen", avslutade hon.

KULTURMÖTESPLATSER

Lena Olsson från Skolverket i Uppsala berättade om Kulturmötesplatser, ett initiativ från Skolverket för att stimulera fortsatt lokalt utvecklingsarbete. Ledare, lärare och politiker i Norberg och Simrishamn bildar ett nätverk som syftar till kompetensutveckling genom erfarenhetsutbyte och informationsutbredning mellan aktörer i kommunen och mellan kommuner.

Seminarier i Luleå samlade 140

beslutsfattare från skola och kultursektorn. Den balans mellan teori, föreläsningar och praktik bland pedagogerna som valts som arbetsform, blev mycket uppskattad av deltagarna.

Det räcker inte att staten stöttar enskilda projekt, det får ingen långvarig effekt. Det sa Marita Ulvskog i sin inledning av symposiet kring kultur för lust och lärande i Luleå. Foto: Stefan Andersson

Minirapporter från landets MUSIK- OCH KULTURSKOLOR

Vad händer på er skola? Kultursmockan gör det möjligt att lämna en kort rapport om vardagens verksamhet.

I förra numret redovisade vi från skolor i Skåne och nu fyller på med:

ALE

Skolan har nyligen avslutat ett mycket uppskattat och lyckat Rymdprojekt där musikskolan samverkat med grundskolan. Elever i årskurs 2 har format ord till dikter som handlar om rymden och med musikskolans hjälp har det utmynnat i ett musikaliskt framträdande i årskurs 3.

- Vi kan konstatera att många elever växt av det här projektet och det är naturligtvis glädjande, säger musikledaren Elinor Emilsson.

ANEBY

Det är ett projekt på gång i form av en gemensam föreställning i samarbete med grannkommunen Eksjö. Det handlar om en symfoniorkester med stråk, bläs och sångare som kommer framföra massor ur Andrew Lloyd Webbers repertoar.

I mitten av mars får invånarna i Aneby respektive Eksjö ta del av föreställningen.

- För en liten musikskola är samarbete livsnödvändigt, säger musikledaren Rolf Edlund.

BORLÄNGE

Här är det full fart och konserterna avlöser varandra. Skolan med symfoniorkester, körer och inte mindre än fem bläsrörsträskstrar ligger även i startgroparna för alla framträdanden kring jul som, i Borlänge kommun, lockar tusentals åhörare.

- Det är fullt upp just nu och vi ser ljus på framtiden. Inga nedskärningar är aviserade, vilket innebär att vi kan bedriva samma verksamhet som tidigare, säger en glad musikledare, Christer Paulsson.

FAGERSTA

Kultur- och musikskolorna i Fagersta, Norberg och Skinnkatteberg har efter gemensamt veckosluts-läger gett tre lyckade Tutti-frutti-konserter i sina kommuner med cirka 70 elever och tolv lärare. Allt med stöd av länsmusiken.

Till Lucia framträder kulturskolan i sporthallen med en barnföreställning tillsammans med Norrby teater och till april planeras för Tattoo med hemvärnet, hundklubben (!) och allehanda orkestrar, såväl för stora som för små och i en salig blandning.

- Men vi har ett bekymmer. Vår mångåriga gitarrlärare lämnar oss efter nyår för studier, och då behöver vi en ersättare. Kontakta mig, säger kulturskolerektorn John Björklund och hänvisar till john.bjorklund@ljusnarsberg.mail.telia.com

FALKÖPING

Musikskolan är på väg till nya lokaler för det har länge funnits ett behov av bättre utrymme och kunna samla det mesta under ett tak. Det kan också leda till en utveckling mot kulturskola. De återstående veckorna på terminen är alla ensembler inblandade i en mängd julprogram - körerna tar sig an luciafirandet och elevaftnarna avlöser varandra.

- Våra engagerade lärare har en intensiv och inspirerande månad fram till jullovet, berättar rektorn Alf Holmberg.

HABO

Inom kort fullbordar skolan ett samverkansprojekt med förgrundsskolan som resulterar i en CD-skiva. Eleverna på Malmgårdsskolan har skrivit dikter, sagor och berättelser som blivit musik med hjälp av kompositören Lotta Bengtsson.

Musikskolans lärare har arrangerat och barnens historier handlar om Flibber - en figur som motsvarar vuxnas samvete och försöker ställa allt till rätta.

HALLSTAHAMMAR

Musikskolan arbetar hårt med att förvandla verksamheten till kulturskola och kan nu locka med dans och rytmik på programmet.

- Intresset är stort och det är många föräldrar som skjutsar sina barn till dansundervisning i Västerås. Det visar att det finns ett uppdämt behov här i Hallstahammar, säger musikledaren Håkan Johansson som även har planer på ett samarbete med amatörteatern.

HYLTE

Även här bygger man kulturskola. Musik och bild finns på programmet och går allt som musikledaren Birgit Nilsson Huss hoppas kan skolan, inom en snar framtid, även räkna in dans i verksamheten.

- Vi har alltid några projekt igång och för tillfället ser vi fram emot vårens genomförande av transportprojektet ihop med grundskolans 0: or, 1: or och 2: or. Vi kallar det "rulla, flyga, spring", berättar Birgit.

Hjälpa oss att hålla våra läsare informerade. Skicka ett e-mail till redaktören Ulf Eklund: ulf.eklund@faceit.se och lämna en "vardagsrapport" från er skola. Tillsammans kan vi göra den här sidan intressant och synnerligen läsvärd.

Red.

LIDINGÖ STAD Skola - Förskola

Till Lidingö är restiden 15 minuter från Stockholms centrum. Våra arbetsplatser ligger nära naturen. Cirka 2000 anställda och många entreprenörer ger god service till över 40 000 invånare. Vi tror på framtiden och ger utrymme för initiativ och utveckling. På vår hemsida www.lidingo.se finns mer information om Lidingö stad.

I stadens rika musik- och kulturliv spelar Lidingö Musikskola en tongivande roll. Lidingö Musikskola har sedan mer än 50 år sett musiker födas och utvecklas till såväl världsdartister som lyckliga bobbymusikanters. Musikskolans verksamhet når ut till över 2 000 barn och ungdomar och i våra ämneskurser går ca 1 100 elever. Vi har ett nära och gott samarbete med stadens olika gymnasier, grund- och förskolor.

Lidingö Musikskola söker: Biträdande rektor

Vi söker en utvecklingsinriktad biträdande rektor med dokumenterad erfarenhet av pedagogiskt och administrativt ledningsarbete inom Musik/Kulturskolesektorn.

Vi söker Dig som

har musikpedagogisk utbildning och lärar erfarenhet, gärna med tyngdpunkt inom bleckblås och orkesterledning, samt med erfarenhet av musikämnet inom grundskola/gymnasieskola,

är tydlig, lyhörd och konsekvent i ditt ledningsarbete, har god administrativ förmåga, kan formulera Dig väl i tal och skrift samt har beslutsförmåga,

ser stora möjligheter i personal-, elev- och föräldrasamverkan,

vill ta initiativ till samt verka för ett fördjupat och nära samarbete med stadens skolor och kulturinstitutioner,

är väl orienterad inom IT-området och kan ge stöd till arbetslagen i pedagogisk och praktisk schemaplanering.

Närmare information kan erhållas genom rektor Tommy Kjellgren på tfn: 08-731 31 98. Fackliga företrädare kan nås via Lidingö Stads växel tfn: 08-731 30 00.

Tillträdesdag under vt-2001 enligt överenskommelse.

Din ansökan med angivna löneanspråk sänds till Lidingö Musikskola 181 82 LIDINGÖ, och skall vara Lidingö Musikskola tillhanda senast den 20 december 2000.

LULEÅ KULTURSKOLA

mixar skolkulturer

-Av Stefan Andersson-

- Vi har verkligen roligt på vår arbetsplats, utropar Luleå Kulturskolas chef Monica Karsbrink Lövbom.

Vi går genom de anrika korridorerna i Östra skolan där Kulturskolan har sin bas. Skolan är inne i ett intensivt integreringsarbete med många aktörer igång.

- Vi tycker naturligtvis olika och det ska vara tillåtet, självklart förekommer det konflikter men det jobbar vi på, vi är ju faktiskt inne i en jättestor förändringsprocess med allt vad det innebär.

Kulturskolan i Luleå har ingått en fusion med Barnkulturcentrum Kotten och Kulturskolan Rosteriet - ett samgående mellan tre självständiga och starka profiler i Luleå, alla med sina egna traditioner och varumärken.

Samtidigt har Kulturskolan ett uppdrag att integrera de estetiska uttrycksformerna i skolans dagliga arbete, från förskola till och med gymnasieskola.

Bakom processen ligger ett politiskt beslut men också ett upplevt behov av ett samgående.

- Framför allt är det positivt med fler arbetskamrater och nya intryck, säger Ulrika Majs, tidigare föreståndare för Kotten. Det kan också kännas lite tryggare att ingå i en större organisation som Kulturskolan.

- Fortfarande trevar vi kring hur vi ska organisera utifrån uppdraget, säger Anders Gunnarsson med skolsamordnare som ny titel.

- Men vi för ständiga samtal menar Monica och ger en kort skildring av referensgruppens möten som ett exempel, en grupp som regelbundet träffas i en mycket kreativ process där det efter mötena, immar på fönstren i sammanträdesrummet.

SKAPA TRYGGHET OCH LUST

Vid samgående mellan olika organisationer kan det vara intressant att försöka hitta själva kärnan eller organisationens själ för att bättre förstå de problem och möjligheter som kan uppstå. Vi sätter oss därför till ett samtal mellan företrädare för Rosteriet och Kulturskolan.

Dan Bergman och Anita Ström-Fagerwall jobbar båda på Rosteriet, en skola som har sin historia i att framför allt jobba med ungdomar som har en extra orolig och stökig vardagssituation.

De menar att Rosteriets själ är en kombination mellan att först skapa en trygg miljö kring ungdomarna och sedan tillsammans arbeta med högkvalitativa kulturupplevelser.

- Kulturskolans själ, säger Monica efter en tankepaus, kan nog sammanfattas i begreppet lust. Kulturskolan bygger på frivillighet och med det följer lusten som en naturlig förutsättning. Det som är så viktigt är att barnen och ungdomarna får lust

Foto: S. Lindholm.

"Vi har verkligen roligt på vår arbetsplats", säger Monica Karsbrink Lövbom. Av bilden att döma tvivlar inte Kultursmockans redaktion en sekund över det påståendet. Foto: S. Lindholm.

att fortsätta att lära och där är våra ämnen kraftfulla redskap, även om de naturligtvis har ett stort egenvärde.

- Men det finns inga enkla genvägar, själva gitarren läker inte sår, säger Anita. Det behövs helhetssyn på elevens hela situation, det handlar om ledarskap, pedagogiska samtal och struktur.

-Ja det är sant, fyller Dan i, ibland kan man känna som att man står och pinkar på vinden när det brinner i källaren. Det gäller också att inte endast ta kulturuttrycken som terapeutiska verktyg utan att ta kulturen på allvar och inte enbart som en leksak på roliga timmen. Tönen ligger, i Rosteriets arbete, alltid på att använda kulturens och de estetiska ämnas krafter i någon aktivitet med barnen och ungdomarna.

Dan och Anita påpekar båda att det inte får upplevas som endast en show utan att de hela tiden följer upp och inte lämnar klassen och individerna för tidigt.

-Vi jobbar alltså med helheter där vi använder kultur, teater, musik etc. i elevvårdande syfte, då går det inte att ha bråttom, säger Anita.

Vilka resultat når ni då?

-I somras arrangerade vi en sommarskola för årskurs 9-elever som inte fått betyg i basämnen. På tre veckor jobbade eleverna fram 17 godkända betyg av 20, berättar Anita som ett exempel.

ETT VIDGAT UPPDRAG

Luleå Kulturskola är annars som alla andra kulturskolor i Sverige; en före detta Musikskola, vilket betyder att det fortfarande till största delen är musik som dominerar.

- Men vi har en lite annorlunda situation än tidigare då vi t.ex. idag har flera lärare som från att ha varit hundra procent instrumentalpedagoger nu även jobbar temabaserat eller som annan resurs i grundskolan men ändå tillfullt tillhör kulturskolan.

- I en framtid kan jag se ännu en förändring så tillvida att de som vill spela instrument, som i den traditionella musikskolan, nog inte kommer att ha samma möjligheter som tidigare. Dom resurserna tror jag inte kommer att finnas. Vi måste lösa det på något annat sätt när vi nu har ett så vidgat uppdrag. Kanske istället inrikta oss på

de som verkligen vill satsa. Det ser jag som en nödvändighet och också ett bättre sätt att hantera våra resurser på, om inte resurserna ökar förstås, visionerar Anders Gunnarsson.

SAMVERKANSKONTRAKT

Kulturskolan i Luleå kan presenteras i fyra rubriker. Den integrerade verksamheten som regleras via s.k. samverkanskontrakt mellan kulturskolan och berörd skolenhet. Den valbara verksamheten, (läs traditionell musik/kulturskoleverksamhet) och här hanterar numera lärarna själva elevköerna som en del i nyordningen. Den utåtriktade verksamheten som består av egna föreställningar och professionella inköpta konserter, teater- och dansföreställningar, och dessutom finns Rosteriet och Barnkulturcentrum Kotten med sina specialkompetenser under en fjärde rubrik.

Luleå Kulturskola med devisen, "en förutsättning för det livslånga lärandet", fortsätter sin tradition att vara en skola i tiden som präglas av optimism, vitalitet och framåtanda i ett nytt stort och komplicerat uppdrag.

Dramaföreställningen "Mittens Rike" på Borgmästarskolan. Foto: S. Lindholm.

Anita Ström Fagervall och Dan Bergman från Kulturskolan Rosteriet i samtal med Kulturskolechef Monica Karsbrink Lövbom vid Luleå Kulturskola. Foto: Stefan Andersson.

LULEÅ KULTURSKOLA

Budget: 18.131 000 kr

Chef: Monica Karsbrink Lövbom

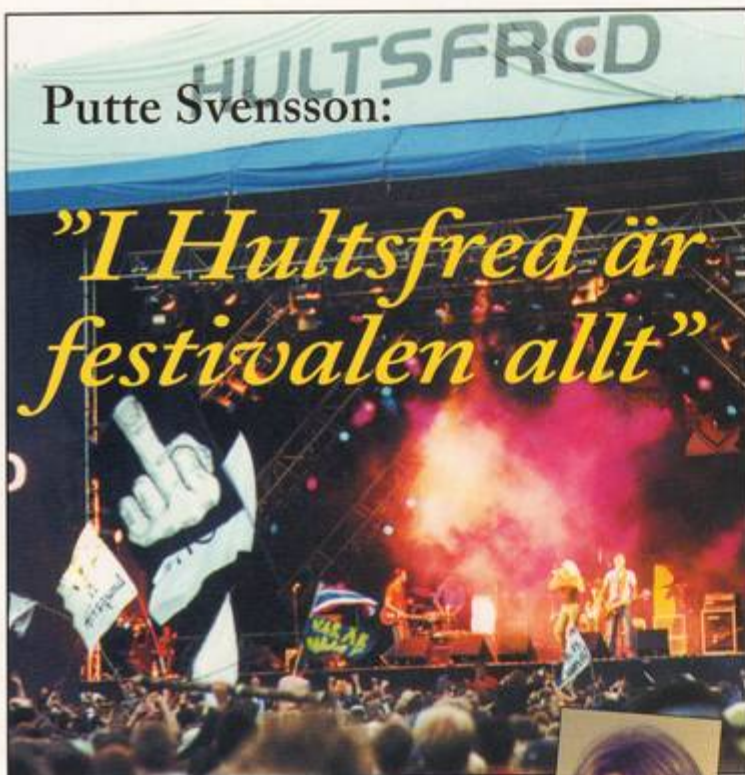
Skolsamordnare: Anders Gunnarsson

Antal barn i verksamhet: Circa 5000

Avgifter: Inga

Ulrika Majs på Kotten barnkulturcentrum och Monica Karsbrink Lövbom beundrar terrakottautställningen med 500 figurer som barnen skapat på temat familjen. Foto: Stefan Andersson.

Putte Svensson är en av huvudpersonerna bakom Hulfsfredsfestivalen som på några år vuxit till en miljonindustri med massor av synergieffekter som håller bygden levande. Om hur det ideella engagemanget kan bli eget företagande ska han bland annat föreläsa om under SMoK:s rikskonferens i Mölndal, 28-30 mars.

Satsa på kvalitet!

YAMAHA

har instrumenten för alla blåsare

Flöjtister!!!

Vi har den nya generationen
Yamaha-flöjter - den uppmärksammade

"514-serien".

Ring för provspelning.

Välkommen till oss!

Vi hjälper dig att hitta fram till "rätt" instrument.

MUSICA

blåsexperten ab

Tel 0491-120 40, Fax 0491-771 88 www.musica-blasexperten.se

-Av Ulf Eklund-

Han tyckte att det hände för lite i Hulfsfred och bildade föreningen Rockparty som fixade en festival.

Snart 20 år senare är det en mångmiljonindustri med massor av synergieffekter.

- Festivalen är allt. Utan den skulle Hulfsfred inte ens vara en plats på kartan, säger Putte Svensson, VD i Rockmetropol i Hulfsfred AB, ett belägt dotterbolag till Rockparty.

SMoK
Sveriges
Musik-
och Kulturskoleråd

**Kommer till
rikskonferensen!**

Hulfsfred, en liten kommun i väldiga Småland - som tyvärr bara blir mindre. Under de senaste 20 åren har kommunen minskat med 2 500 invånare och dagens siffra, människor med Hulfsfred som postadress, stannar vid 15 500.

Enligt expertisen ska trenden fortsätta att sjunka med 200 personer per år och att det i huvudsak är ungdomar som flyttar gör inte saken bättre. Men det är musiken som kan få trenden att vända - det har det flesta, åtminstone i Hulfsfred, lärt sig vid det här laget.

Hulfsfredsfestivalen har hastigt och lustigt blivit ett av landets starkaste varumärken. Och sedan Rockparty bildades 1981 har verksamheten utvecklats och intar nu en unik position i landet. Ur de erfarenheter och kontaktnät som skapats har ett nätverk av företag, projekt och utbildningar, inom framförallt IT och musik, vuxit fram. Och det kanske mest spännande är uppdraget från regeringen att skapa ett industriellt utvecklingscenter (IUC) för svensk musikindustri.

POSITIVA EFFEKTER

Kompisgängets lilla musikförening har alltså på kort tid blivit en maktfaktor.

- Rockparty är inte alltid spindeln i nätet kring det som händer i Hulfsfred. Men det är därifrån allt mynnar, berättar Putte.

Rockmetropol bedriver en rad verksamheter däribland en restaurang, camping, catering och ett lägenhetshotell - exempel på positiva effekter i takt med Hulfsfredsfestivalens utveckling från lokalt jippo till välkänt musikarrangemang.

Putte Svensson är en entreprenör med bred erfarenhet i hur man tillvararar goda idéer och förädlat det ideella engagemanget till eget företagande. Men som musiker har han inte mycket att falla tillbaka på:

- Jag spelade i ett band en gång i tiden. Men jag insåg mina begränsningar på ett tidigt stadium och det var nog lika bra det.

Och någon typisk rock- och popälskare vill han inte utge sig för att vara:

- Det är inte det som har motiverat mig till allt det här. Det som driver mig är att jag värnar om ungdomars rätt i samhället. Jag är alltså mer intresserad av att skapa något som känns viktigt för ungdomar och att de får möjligheter att utöva det som är roligt, säger Putte och fortsätter:

- Min uppfattning är att de som sysslar med kultur aldrig får någonting - åtminstone i jämförelse med idrotten. Det är mer självklart att idrott ska finnas, det är en del av samhället, medan exempelvis pop och rock inte alls har samma förutsättningar.

Enligt Putte Svensson finns en schablonbild kring pop- och rockmusik:

- Det är många som tror att pop och rock lever ett eget liv och klarar sig själv bland annat tack vare MTV. Det bidrar till att folk tror att all pop och rock tjänar man pengar på så det behöver man inte stötta. Men i själva verket är det ju nästan tvärt om.

Hulfsfredsfestivalen (läs föreningen Rockparty) omsätter i dag cirka 25 miljoner kronor. Och artisterna står i det närmaste i kö för

att få uppträda på festivalen. I organisationen finns en referensgrupp som lyssnar på allt, går på många konserter för att hålla sig uppdaterade och på det viset utforma ett aktuellt och intressant innehåll i det egna arrangementet. Den största delen av publiken är mellan 15 och 25 år.

INGET ROSKILDE

- Målet är att man ska besöka festivalen minst tre gånger så att vi får fler återbesök. Dessutom att vi får en bredare publik, åldersmässigt. Vi hoppas kunna höja medelåldern.

I Hultsfreds stadskärna bor 5000 invånare. Hultsfredsfestivalen har cirka 4 500 funktionärer och 30 000 betalande besökare, vilket säger en hel del om arrangementet. Likheterna med Vasaloppet finns uppenbarligen och redan i dag finns ett visst samarbete.

- Vi har tittat lite på deras organisation och konstaterat att vi är ganska lika.

Putte Svensson är dock nog med att påtala:

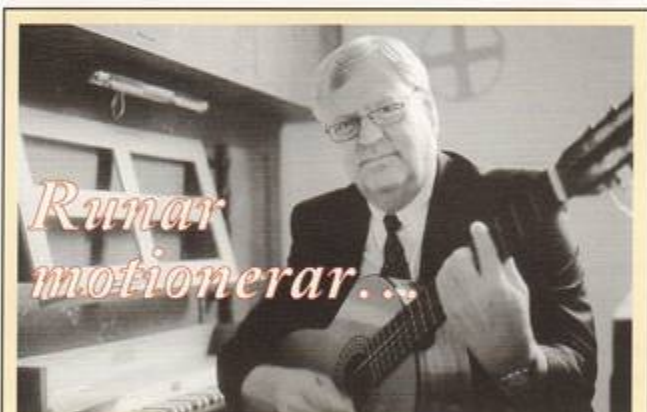
- Vi strävar inte efter att bli något nytt Roskilde. Det ska vara Hultsfred, en liten intimare festival där artisterna har en ganska nära och naturlig kontakt med publiken.

Det har tagit närmare 20 år för att få Hultsfredsfestivalen accepterad av kommunen och få alla att förstå vilka utvecklingsmöjligheter den för med sig. I dag arbetar Putte Svensson nästan uteslutande med utvecklingsfrågor. Han arbetar gemensamt med många; Högskolan i Kalmar, om forskning med universitet och högskolor, produktutveckling med IUC, Studieförbundet, gymnasiet musiklinje och inte minst den kommunala musikskolan.

- Jag har världens bästa jobb, säger Putte. Jag kan inte tänka mig något annat.

Du ska vara föreläsare vid SMOK:s rikskonferens i Göteborg, 28-30 mars. Vad kommer du att berätta om?

- Då ska jag berätta historien om hur lång tid det tar att bli accepterad. Och när man väl blir det vad man då kan åstadkomma.

-Av Ulf Eklund-
Musikledaren i riksdagen,
Runar Patriksson, fp, har
lämnat en motion till riksdagen
där han bland annat
framför sin åsikt om att den
kommunala musik- och kultur-
skolans verksamhet bör
skrivas in i läroplanen.

Patriksson anser att landets musik-
och kulturskolor bör ges ett utred-
ningsuppdrag om musikens betydelse
kulturellt och studiemässigt
för den enskilde elevens studieresultat
i grundskolan.

I motionen påtalar han även den
kulturella betydelsen i områden där
den kommunala musik- och kultur-
skolan verkar sett även ur förenings-
sympunkt. Med andra ord; den

lokala arbetsmarknadens påverkan.

Runar Patriksson menar att den
frivilliga kommunala musik- och
kulturskolan bör skrivas in i läro-
planen, som en viktig tillgång och
ges en lagfäst rätt för att kunna
undervisa (20 min/vecka) under
läroplanstid.

Kommunala musiklejare måste
lönemässigt jämföras med grund-
skolans musiklejare och tillhöra
samma pottområde, anser Patriksson
som även tycker att musik- och
kulturskolorna bör samarbeta med
landets försvarsmusik.

Förslaget handlar om ett sam-
verkansorgan mellan försvarsmusi-
ken och musik- och kulturskolorna
för att tillsammans rekrytera blås-
re/slagverkare, sätta kravgränser för
spel i försvarsmusikerna, informera
om möjligheterna för musiker, samt
fortbilda musiker och blås- och
slagverkare.

Kultur- och fritidskontoret

söker

Rektor till Södertälje Kulturskola

Hur är skolan

Kulturskolan i Södertälje är en av Sveriges bästa och äldsta kulturskolor.

Som pionjärer inom området har man uppnått enastående resultat, i ordinarie Undervisning och i flera spännande produktioner bland annat "Sopoperan" och Colori. Verksamheten omfattar bild, dans, drama/teater och musik.

Den frivilliga undervisningen omfattar ca 2000 elever.

Dessutom arbetar de flesta av skolans lärare med sina ämnen i grundskolan på uppdrag av utbildningskontoret. Kulturskolan har även ansvaret för kommunens omfattande kulturprogram-
verksamhet som riktar sig till både barn och vuxna. Kulturskolan har 73 anställda varav 59 är lärare. Skolan omsätter närmare 26 mkr. Skolans personal arbetar i lärarlag och utmärks av hög professionalism. Detta är en arbetsplats som det kan slå gnistor om, en personalgrupp med mycket stora möjligheter.

Arbetsuppgifter

Dina arbetsuppgifter blir att leda såväl skolans dagliga arbete som dess utveckling. Du blir ansvarig för ekonomi och personal och kommer att fungera som Kulturskolans företrädare både i kommunen och i övriga Sverige.

Vi tror att du är en naturlig ledare med en gedigen bakgrund från kultursektorn. Du har god erfarenhet av arbete med större personalgrupper och du tycker det är spännande med en kommun som rymmer många olika kulturer. Några nyckelord som vi bollar med för den person som vi söker är: Kreativitet, vänlighet, humor, vilja att leda, vara visionär, god coach, högt i tak, handlingskraft, gott pedagogiskt ledarskap och god strukturell förmåga.

Arbetsvillkor

Tjänsten är på 100% med s k förtroendearbets-tid. Kommunen har som policy att visstidsförordna chefer på fyra år men du är ändå garanterad en tillsvidare-anställning i kommunen.

Tillträde: snarast

Ansökningar skall senast 15 december ha kommit in till:

Södertälje kommun
Kultur- och fritidskontoret
Att. Pelle Ahnlund
151 89 Södertälje

Upplysningar lämnas av

Tf kultur- och fritidschef Pelle Ahnlund 08 - 55022118
Biträdande rektor Viveca Adler 08 - 550 22221
Tillträdande kultur- och fritidschef
Torbjörn Neiman 070-583 75 16

Fackliga företrädare Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, SKTF via växel 08 - 55021000

Hallå där...

...Björn Stålné, rektor vid Operahögskolan, som utnämns till ny chef för Rikskonserter.

Hur är läget?

- Tack, det är alldeles utmärkt.

Du påbörjade din tjänst vid Operahögskolan den 1 juli och så bänder det här. Hur känns det?

- Det finns två svar på den frågan. Det första svaret är att det ska bli oerhört roligt och stimulerande att få ta ansvar för verksamheten på Rikskonserter. Det andra svaret är att det kommer lite felaktigt i mitt liv, för jag trivs vansinnigt bra på Operahögskolan. Det här har varit ett fruktansvärt svårt beslut att fatta.

Vem blir din efterträdare på Operahögskolan?

- Det har jag inte en aning om. Och jag deltar ju självklart inte i rekryteringsarbetet.

Du har tidigare fått förfrågningar från Rikskonserter, men avböjt. Vad är anledningen till att du nu har tackat ja?

- Jag har tänkt ännu djupare den här gången. Jag tror nämligen att jag gör bättre nytta för svenskt musikliv på Rikskonserter. Men sanningen är den att jag har fått förfråganden från Rikskonserter tidigare, men aldrig tidigare ett erbjudande om det här jobbet. I princip så kan man säga att tanken har mognat fram under hösten.

Många är rörande överens om att du är rätt man till jobbet som chef för Rikskonserter. Håller du med om det?

- (Skratt) Ja, det är faktiskt ganska många som har delgivit sig mina positiva tankar och det gör ju det hela ännu svårare. Det vill säga; då har man mycket att leva upp till och fallet blir hårt om man inte infriar alla förväntningar. Allvarligt talat, så känns det oerhört positivt att ha ett starkt stöd i ryggen när man hoppar på ett sådant jobb. På vilket sätt kommer det inblandade märka att Rikskonserter fått en ny chef?

- Jag vet inte. Jag kan faktiskt inte svara på det. Jag känner min företrädare, Martin Martinsson, väldigt väl och det är ju en synnerligen effektiv

person. Själv törs jag påstå att jag också är tämligen effektiv, fast jag pratar lite långsammare...

Det finns alltså inget som du omedelbart kommer att rota i under din första dag på det nya jobbet?

- Njae...nej, något sådant finns inte. Jag vet ungefär hur det ser ut. Innehållet känner jag ganska väl till, däremot så vet jag vad jag kommer att trycka på och det har jag redan gjort när jag träffade personalen den dagen det blev klart. Jag anser att det viktigaste är publikens möjlighet till möte med levande musik och när det gäller innehåll att vi tar ett mycket starkt ansvar för vår tids musik. Både när det gäller produktioner och beställningsarbete.

Du har även varit verksam inom Sveriges Radio, bland annat som musikradiochef med ansvar för musikredaktionen, Radiosymfonikerna och Radiokören. Och du har varit arbetande ordförande vid Kulturama i Stockholm. Är det här med Rikskonserter din största utmaning?

- Ja, så kanske man kan säga... Det är väl tämligen jämbördigt med jobbet som musikradiochef så till vida att båda två har/hade en riksomfattande verksamhet med internationella utblickar.

Jag har hört att din företrädare, Martin Martinsson, blir ny chef för Musik i Skåne. Vad vet du om det?

- Det är faktiskt klart sedan länge. Han börjar redan den 1 januari.

När tillträder du din nya tjänst?

- Jag börjar den 1 februari och tanken är att jag ska vara kvar på den posten i sex år.

Vad tänker du göra sen?

- (Skratt) Dom säger att jag ska bli pensionär. Men den dagen den sorgen.

Till sist; ett stort grattis och lycka till!

- Tack ska du ha.

Vid luren: Ulf Eklund

Missa inte

Fyrverkeri festivalen

Halmstad 24 - 25 augusti 2001

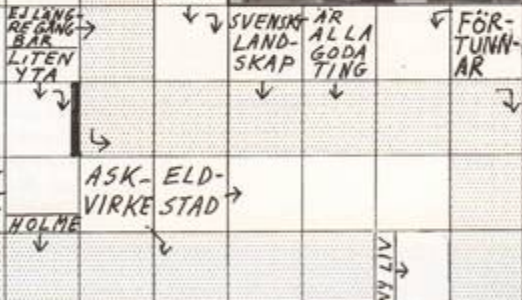
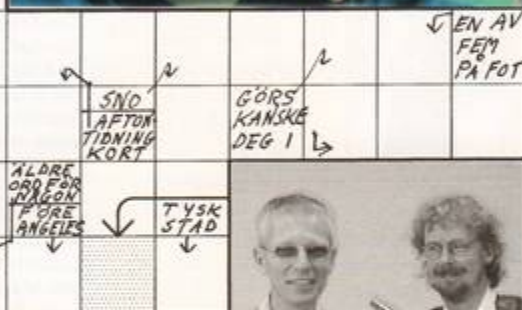
Ett inspirerande evenemang för blåsorkester och blåsmusiker under ledning av Gunnar Julin

Information och anmälningsblankett genom rektor Olof Bengtsson, Halmstads Kulturskola, 035 - 13 75 96

E-post: olof.bengtsson@halmstad.se

SMoCKAN

DECEMBER 00 KULTURSMOCKAN 25

Lasse Berghagen heter årets SMoK-ambassadör. Vid kommande årskonferens, i Göteborg 28-30 mars, är det dags att utse hans efterträdare.

Vem tycker du ska bli ny SMoK-ambassadör?

Maria Hansen,
Musikskolan, Karlstad:

- Jag föreslår Nils Landgren för att han talar så varmt om musikskoleverksamheten samt att han är så inspirerande i sitt arbete med barn i orkestersammanhang.

Vidare är han en udda musiker på ett "udda" instrument.

Pierre Fahlström,
Musikskolan, Skara:

- Mitt förslag är Robert Wells. Han är en seriös musiker/kulturarbetare med många ansikten, som vänder sig till en bred publik. Han inspirerar många ungdomar med olika samsamhetsprojekt och har höga kvalitetsmål även i de små sammanhangen. Robert Wells är en god ambassadör, inte bara för SMoK, utan för hela Sverige.

Bo Lennart Johansson,
Musikskolan, Tumba:

- Jag röstar för Peter Jöback. Det är en ung människa som väl representerar de unga människor vi arbetar med i verksamheten. Dessutom representerar han många konstformer som exempelvis sång, dans och teater. Och han är en internationell artist som gör Sverige känt långt utanför våra gränser.

Egna akademiker i musiken

Musikbranschen upphöjs till industri med behov av forskning, utveckling och akademisk examen. Någon gång nästa år startar på allvar Musikindustrins industriella utvecklingscentrum (IUC) i Hultsfred. Inom tre år ska det finnas 500 utbildningsplatser i Hultsfred. En satsning är musikindustriprogrammet/music management. Det börjar nästa höst och ska ge 120 poäng. I samarbete med universitetet i Växjö har ett forskningsinstitut inrättats. Regeringen bidrar med sex miljoner kronor.

Gratis musiksajter lockar äldre

Musik på nätet lockar inte längre bara ungdomar. Enligt en ny rapport besöker nästan sju miljoner amerikaner över 50 år Napster och andra musiksajter. Det senaste årets debatt om sajter som förmedlar musik gratis på nätet tycks ha uppmärksammat av denna åldersgrupp. Andelen 50-åringar som besöker sajter, där det går att ladda hem program som gör det möjligt att lyssna på musik digitalt, har ökat med 92 procent. 50-åringarna köper gärna även musik via nätet. I juni i år besökte 4,4 miljoner amerikaner över 50 år olika skivbutiker på nätet.

Nytt idéseminarium på gång

Den 31 januari går nästa seminarium i SMoK:s och Svenska kommunförbundets serie, Musik-/Kulturskolan - en dynamisk resurs. Då presenterar företrädare för Helsingborgs, Vansbros och Staffanstorps kommun, sina tankar och strategier kring sina kommunala Musik-/Kulturskolor. Den andra delen av dagen fokuserar läranutbildningen, framtidens tillgång och behov av personal.

Aktiepengar satsas på kultur

Den norska kommunen Kristiansand säljer aktier för att istället sätta pengarna på konst-, kultur- och skolor. Tidigare i år sålde kommunen sin andel aktier i elbolaget Vest-Agder DA. Vinsten, 840 miljoner kronor går till en kompetensfond som ska stödja högskolor och universitet. Nu kommer rådmannen Erling Valvik med förslaget att kommunen även ska sälja sina aktier i elbolaget Agder Energi AS. Vinsten, som beräknas bli upp till tre miljarder kronor, vill han fördela till utbyggnader av skolor och mötesplatser och till en stiftelse för stödjandet av konst- och kultur. Det innebär att konst- och kulturlivet kommer att få närmare två miljarder kronor.

Svensk tango till Moskva

Revolutionspoeten Vladimir Majakovskij lär ha varit en skicklig tångodansör. Annars är tango inget man förknippar med Ryssland. Men för en tid sedan har Moskvaborna fått chansen att stifta bekantskap med argentinsk tango med Astor Piazzolla-stuk, framförd av det unga Göteborgsbandet New Tango Orquesta. Gruppen har släppt två platser och även spelat i tangometropoler som Buenos Aires och Montevideo. Upprinnelsen till Rysslandsbesöket är att det ryske musikjournalisten Artjom Troitskij gästade Sverige och Göteborg för ett år sedan och hörde New Tango Orquesta på musikklubben Nefertiti.

Norge byter namn och logo

Norges Musik- och Kulturskoleråd, NMOK, finns inte längre. Efter landsmötet i Tromsø fullbordades fusionen med Konstskolerådet och organisationens namn blir i fortsättningen Norges Kulturskoleråd. Arbetet med en ny webdesign, ny logotype och en ny mediaprofil är i full gång och företrädarna bakom Kulturskolerådet hoppas kunna presentera den nya profilen med full tyngd vid årsskiftet.

Nu är NMKU-organisationen verklighet

En ny organisation har sett dagens ljus. SMoK har varit med om att starta Nordisk Musik- och Kulturskoleunion, NMKU, för en tid sedan. Förutom SMoK deltar systerorganisationer i Danmark (DAMUSA), Norge (Norsk Kulturskoleråd) och Finland (FMF). Samma organisationer representerar också sina respektive länder i den Europeiska Musikskoleunionen (EMU). Målet är att främja utvecklingen för musik- och kulturskolorna och Sverige är ordförande-land år 2000 - 2002.

Musikaliska eldsjälars prisas

Aminah Al Fakir, Älvsjö, Jerker Leijon, Göteborg, och Magnus Gustafsson, Växjö. Så heter trion som tilldelats Rosenberg-Gehrmans-stipendium. De har var och en på sitt sätt och inom sin del av landet spelat en banbrytande roll för att hjälpa människor till nya musikupplevelser. De tre eldsjälarna får var sitt Rosenberg-Gehrmans-stipendium på 20 000 kronor.

Kungl. Musikaliska akademien
utlyser
Ungdomsstipendier för år 2001

Musikaliska akademien utlyser ett antal mindre stipendier avsedda som ekonomiskt stöd till unga instrumentalister och sångare i åldrarna 13-19 år, d v s födda under åren 1982-1988, som har förutsättningar för ett musikyrke och som kanske kommer att välja ett sådant senare.

Företrädare ges dem som ej kan erhålla kvalificerad undervisning på sitt instrument/sång på hemorten utan måste resa till lärare på annan ort.

Den som redan antagits till högre musikutbildning, vid musikhögskola i Sverige eller motsvarande utomlands, kan ej komma ifråga till dessa stipendier.

Ansökningsblankett kan rekvideras från akademien fr o m den 15 december, tfn 08-407 18 10, 407 18 00 vx. Ansökan skall vara akademien tillhanda senast den 15 februari 2001.

Provspelningar anordnas på olika platser under våren.

Den geniala idén

nilton
www.nilton.se

Magic

Niltons produkter är utvecklade av musiker för musiker och mycket lätta att Justera • Fälla ihop Transportera • Förvara

I Niltons sortiment finns olika notställ, notbelysningar och väskor som kan kombineras för att passa dig bäst!

Nilton AB • Älvgvägen 1 • 428 34 Källared
Tel 031-795 01 50 • Fax 031-795 00 45

Porträttet

"A coming man"

-Av Ulf Eklund-

Han är bara 15 år, har uppträtt på TV, bluesfestivaler och klubbar som Stampen, Fasching och Mosebacke - och siktar redan mot en yrkeskarriär som musiker.

Vi tviolar inte.

Christopher Shorooi har nämligen förutsättningar att lyckas i den tuffa och mycket krävande branschen. I "det svenska musikundret" är han en representant för återväxten.

Hej Christopher, hur mår du?

- Det är lugnt. Men jag är lite trött och har nyss kommit hem från skolan.

Förklara för de som inte känner dig. Vem är Christopher Shorooi?

- En typisk tonåring, kanske. Lite lat, men ganska snäll mot de flesta som är snälla mot mig. Jag är nog som alla andra, ungefär.

Shorooi - det klingar utländskt.

- Ja, min pappa är från Iran. Men jag är uppväxt i Sverige och känner mig helt och hållet svensk.

Du började spela gitarr redan vid tio års ålder. Varför?

- Jag vet faktiskt inte. Det var nog någonting jag bara fick för mig... Nej, min pappa köpte en gitarr och på den vägen är det. Pappa är trummis, så jag spelade trummor från början, men efterhand kändes det tråkigt, jag hade ju ingen att spela med. Därför valde jag gitarren efter ett tag.

Behärskar du några andra instrument?

- Nej, jag behärskar egentligen bara gitarr.

Har du någon idol eller förebild?

- Jag tycker att man måste hämta inspiration från fler musikstilar för att kunna skapa sin egen.

För mind del handlar det om Stevie Ray Vaughn, Van Halen och Johnny Lang. Tidigare lyssnade jag bara på Blues, men nu blir det mer Yngwie Malmsteen och gitarristen i Toto. Jag tycker faktiskt att Soul är ganska bra musik.

Vad är det bästa med att musicera?

- Det är att uppträda för publik. Det finns inget bättre än att få stå på scen när det går ruskigt bra. Men det finns ju tillfällen då det går dåligt också - då är det inte lika trevligt. Snarare en pina...

Vad finns i din repertoar?

- Det mesta är covers. Men just nu håller vi på att samla egna låtar till skivan. Jag skriver inga egna låtar till skivan, för det är inte min grej. Skivbolaget annonserar efter en person som kan hjälpa mig med det.

Dina kompisar, sysslar dom med musik också?

- Ja, dom flesta. Annars är ju det inte så vanligt. Jag tycker annars att varenda kotte ägnar sig åt fotboll, ishockey eller innebandy.

Du är ung och väldigt duktig. Ligger det massor av övning bakom dina framgångar?

- Nej, inte så att jag tänker; nu ska jag sitta och öva. Det blir när jag känner för det - det handlar mer om lust och att tillgodose ett behov. Det blir nästan som en drog. Vem har betytt mest för dig i din musikaliska utveckling?

- Det är nog pappa för det är ju han som påverkat mig till att börja spela. Men det är klart; visst lärde jag mig en hel del på den kommunala musikskolan.

Tänker

du satsa på en framtid som yrkes-musiker?

- Ja, absolut. Jag siktar stenhårt på det och är inte rädd att ge mig in i en så tuff bransch.

Hemma har det varit naturligt för dig att lyssna på blues och soul från 60- och 70-talet. Vad beror det på?

- Ingen aning. Det är ingen som tvingat mig till det, men tillfället berodde naturligtvis på att pappa hade några skivor hemma som jag blev intresserad av. Jag tyckte tidigt att det var bra musik.

För en tid sedan fick du ett skivkontrakt. Hur känns det?

- Det var Stockholm Records som uppmärksammade mig efter att jag var med i Lilla Aktuellt på TV. På den vägen är det, det har blivit en del möten och

sedan fick vi kontraktet. Det känns självklart jätteroligt och min första platta kommer att släppas någon gång nästa år.

Under de senaste åren har din karriär tagit fart på allvar. Berätta.

- Jag bodde hos min mamma förut på landet, men när jag flyttade till pappa i Stockholm fanns det helt andra möjligheter. Det öppnades en helt ny värld för mig.

”

Om tio år ligger jag förhoppningsvis och glassar vid någon pool någonstans

”

Om du inte satsat på musiken vad hade du gjort då?

- Bilmekaniker kanske. Nej, jag vet faktiskt inte.

Vad har den kommunala musikskolan betytt för dig?

- Ganska mycket. I Håbo Musikskola tog jag lektioner en gång i veckan och då var jag tankspridd och odisciplinerad. Det var nog mest att försöka undervisa mig, för jag ville bara sitta och lira en massa balla låtar som jag gillade. Men min gitarrlärare ville lära mig spela lite jazz och lite klassiskt och så 'nt, och efter hand hittade vi varandra. Vi satt och "jammade" på lektionerna och det får man ut ganska mycket av.

Du går nian nu. Vad händer nästa höst?

- Jag ska försöka söka in till Rytms musikgymnasium. Och förhoppningsvis är plattan släppt då.

Till sist; hur tror du att din vardag ser ut om tio år?

- Oj, det var svårt. Jag har ingen aning - men får jag bestämma ligger jag väl och glassar vid någon pool någonstans...

Namn: Christopher Shorooi.

Ålder: 15 år.

Familj: Pappa David och syskonen Daniel, 17, och Caroline, 10.

Bor: I Kallhäll strax utanför Stockholm.

Tjänar: En slant, men det är ganska oväsentligt.

Kör: Inget körkort än. Det blir mest pendeltåg och bil tillsammans med pappa.

Läser: Gitarrtidningar och läxor.

Lyssnar på: Allt möjligt för att bredda egen stil.

Ser på TV: Alltid när han kommer hem från skolan. "Något man somnar till".

Skrattar: Åt Robert Gustafsson.

Gråter: Åt menigslösa debatter.

Älskar: Bananer.

Ogillar: Dansband.

Håller tummarna för: Att sitt skivprojekt ska lyckas.

